

Význam malého a středního podnikání pro rozvoj mikroregionu Hranicko

Bc. Tereza Macháňová

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Macháňová**
Osobní číslo: **M11346**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Význam malého a středního podnikání pro rozvoj mikroregionu Hranicko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte pojmy související s malým a středním podnikáním a jeho významem v regionálním rozvoji.

II. Praktická část

- Provedte analýzu současného stavu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko.
- Zpracujte SWOT analýzu podnikatelského prostředí v mikroregionu Hranicko.
- Navrhněte možná opatření pro podporu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

STAŇKOVÁ, Anna. Podnikáme úspěšně s malou firmou. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 199 s. ISBN 978-80-7179-926-9.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ et al. Podnikání malé a střední firmy. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, 304 s. ISBN 80-247-1069-2.

WAGNEROVÁ, Eva a Jarmila ŠEBESTOVÁ. Podnikání v malé a střední firmě. 1. vyd. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta, 2007, 215 s. ISBN 978-80-7248-441-6.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lenka Smékalová**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **3. února 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2013**

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 30.4.2013

Marek Votava

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je zhodnotit význam malého a středního podnikání pro rozvoj mikroregionu Hranicko. Diplomová práce je rozdělena do dvou hlavních částí, teoretické a praktické. V části teoretické jsou vymezeny základní pojmy, týkající se problematiky malého a středního podnikání, jejich zakotvení v legislativě a vymezení malého a středního podnikání v teoriích regionálního rozvoje. V praktické části je zpracována analýza stavu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko, na jejímž základě je vypracována Swot analýza podnikatelského prostředí mikroregionu. Na základě získaných poznatků jsou v závěru práce navržena možná opatření pro podporu stavu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko.

Klíčová slova: Malé a střední podniky, programy podpory MSP, SWOT analýza

ABSTRACT

The aim of this diploma thesis is to clarify the role of small and medium enterprises for the development of Hranicko microregion. This diploma thesis is divided into two main parts, theoretical and practical. The theoretical part explains basic terms relating to the small and medium-sized enterprises, their inclusion in the legislation and the definition of small and medium-sized enterprises in the theories of regional development. The practical part includes the analysis of small and medium enterprises in Hranicko microregion which provides a basis for the SWOT analysis of the microregion's business environment. On the basis of reached knowledge are designed possible measures to promote the status of small and medium enterprises in Hranicko microregion.

Keywords: Small and medium sized enterprises, Support programs of the SMEs, SWOT analysis

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Lence Smékalové za ochotu a její odborné rady při vedení diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala panu Mgr. Františku Kopeckému a paní Marii Caletkové za poskytnutí potřebných materiálů a informací.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 DEFINICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	13
1.1 VYMEZENÍ POJMU MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ	13
1.2 LEGISLATIVA.....	16
1.3 VÝZNAM MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	17
1.4 BARIÉRY ROZVOJE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	20
1.5 PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	22
1.6 OPERAČNÍ PROGRAMY PRO PODPORU MSP V OBDOBÍ LET 2007-2013	24
1.6.1 OP Podnikání a inovace	26
1.6.1.1 OPI - programy podpory 2007-2013	28
1.6.2 OP Lidské zdroje a zaměstnanost	29
1.6.3 OP Životní prostředí.....	30
1.6.4 Integrovaný operační program	30
2 ROLE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V REGIONÁLNÍM ROZVOJI.....	32
3 SOUVISEJÍCÍ POJMY	37
3.1 MIKROREGION.....	37
3.2 SWOT ANALÝZA	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
4 MSP V ČESKÉ REPUBLICĚ.....	40
4.1 VÝVOJ MSP V LETECH 2001-2011	41
4.2 ZAMĚSTNANOST V SEKTORU MSP	42
4.3 VÝVOJ ÚČETNÍ PŘIDANÉ HODNOTY MSP.....	43
4.4 ŽIVNOSTENSKÉ OPRAVNĚNÍ.....	44
4.5 KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ NACE - ČR	46
5 MIKROREGION HRANICKO	48
5.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	48
5.2 ČINNOST SDRUŽENÍ	49
5.3 ORGÁNY SVAZKU	49
5.4 OBYVATELSTVO A VZDĚLANOST	50
5.5 NEZAMĚSTNANOST.....	52
5.6 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	54
6 MSP V MIKROREGIONU HRANICKO.....	56
6.1 POČET MSP PODLE PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ.....	58
6.2 VÝVOJOVÉ TENDENCE VZNIKU EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ V MIKROREGIONU	60
6.3 KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ PODLE NACE	61
7 PRŮMYSLOVÉ ZÓNY	65
8 SWOT ANALÝZA	68

8.1	SILNÉ STRÁNKY.....	68
8.2	SLABÉ STRÁNKY.....	69
8.3	PŘÍLEŽITOSTI.....	69
8.4	HROZBY	70
9	NÁVRH OPATŘENÍ PRO PODPORU MSP V MIKROREGIONU HRANICKO.....	72
	ZÁVĚR	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	84
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	92
	SEZNAM OBRÁZKŮ	94
	SEZNAM TABULEK.....	95
	SEZNAM GRAFŮ	96
	SEZNAM PŘÍLOH.....	97

ÚVOD

Sektor malého a středního podnikání je důležitou součástí ekonomické infrastruktury státu. Svou ekonomickou činnost v tomto sektoru procentuálně provádí nejvíce podnikatelských subjektů. Evropská Unie považuje sektor malého a středního podnikání za páteř evropské ekonomiky ve smyslu inovací, zaměstnanosti a sociální integrace. Malé a střední podniky jsou schopny rychleji se přizpůsobit změně ekonomických podmínek než podniky velké. Hrají významnou roli při tvorbě nových pracovních míst v dané lokalitě a působí jako faktor stability a ekonomického rozvoje státu. V regionálním měřítku se jedná většinou o firmy reprezentující místní kapitál a efekty z podnikání tak zůstávají v daném regionu. Role malých a středních podniků však nemůže být přeceňována. Velké procento malých a středních podniků totiž po čase končí neúspěšně v důsledku nezkušeného vedení, nedostatku finanční stability a nekompetentnosti. Jejich krachy jsou doprovázeny značnými finančními ztrátami. Malé a střední podniky se zaměřují na malý tržní výklenek, na jehož existenci jsou pak tyto firmy závislé. Z dlouhodobého hlediska je však přínos malých podniků zřetelný.

Pro vypracování diplomové práce jsem zvolila téma Význam malého a středního podnikání pro rozvoj mikroregionu Hranicko. Potřebná data byla zpracovávána na úrovni každé členské obce mikroregionu zvlášť, aby pak mohla být provedena souhrnná statistika za celý mikroregion. Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Cílem teoretické části je objasnit terminologii týkající se malého a středního podnikání, jejich legislativního zakotvení, dále pak zhodnocení významu MSP a definování překážek, bránicí rozvoji malých a středních podniků. Obsahově bude teoretická část dále zaměřena na formy podpory malým a středním podnikům a na zakotvení sektoru malého a středního podnikání v teoriích regionálního rozvoje z hlediska jejich přínosu pro ekonomický rozvoj území.

Část praktická si klade za cíl analyzovat současný stav malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko, na jehož základě bude zpracována Swot analýza, identifikující vnitřní přednosti, nedostatky, vnější budoucí příležitosti a možná rizika týkající se podnikatelského prostředí mikroregionu Hranicko. V závěru práce budou poznatky z provedené Swot analýzy primárním východiskem pro vypracování návrhu možných cílů a přímých opatření pro podporu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko.

Výstupem diplomové práce bude v závěru objektivně zhodnotit význam malých a středních podniků pro rozvoj obcí v mikroregionu Hranicko.

Údaje potřebné pro vypracování diplomové práce byly čerpány z tištěných publikací, elektronických zdrojů a po konzultaci se zaměstnanci organizace Rozvojového partnerství Regionu Hranicko.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Podnikání lze chápat jako cílevědomou a opakovanou činnost, která vede ke zhodnocování majetku, v první řadě však k uspokojování potřeb zákazníků. Z praktického hlediska jej můžeme jej chápat jako všechny legální aktivity vedoucí k získání ekonomického efektu pro podnikatele. Z hlediska právního rozumíme podnikáním jak správu majetku a s ní spojené aktivity, tak všechny druhy aktivit, které jsou definovány v Obchodním zákoníku (Zákon č. 513/2001 Sb.). Ten podnikání vymezuje jako soustavnou činnost, která je prováděná vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a za účelem dosažení zisku. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 9; Svoboda, 2006, s. 18)

Základním předpisem upravujícím problematiku podnikání je mimo obchodního zákoníku také Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Podnikatelem se podle Obchodního zákoníku rozumí „*právně samostatný, vlastnický oddělený právní subjekt, který vyvíjí svoji činnost svým jménem a na svoji odpovědnost.*“ (Hyršlová a Klečka, 2008, s. 6)

Obchodní zákoník rozlišuje tři základní typy podnikatelů:

- Osoba zapsaná v obchodním rejstříku – obchodní společnosti (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost), kapitálové společnosti (společnost s ručením omezeným, akciová společnost), družstva, zahraniční osoby podnikající na území ČR či podnikající FO.
- Osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění (živnostníci) nebo na základě jiného než živnostenského oprávnění (lékaři, auditoři aj.)
- Osoba provozující zemědělskou výrobu. (Hyršlová a Klečka, 2008, s. 7)

1.1 Vymezení pojmu malé a střední podnikání

V Evropské Unii, kde funguje jednotný trh bez vnitřních hranic, je nezbytné, aby se veškerá opatření ve prospěch malých a středních podniků (MSP) zakládala na společné definici. Cílem tohoto opatření je zlepšení soudržnosti a účinnosti malých a středních podniků a omezení narušování hospodářské soutěže. Evropská Komise v roce 2003 přijala nová doporučení, vztahující se na všechny politiky, opatření a programy pro malé a střední podnikání. (European Commission, 2003; Evropská komise, 2006). Podnik zde tedy chápeme jako organizační jednotku uskutečňující ekonomickou činnost, přičemž nezáleží na konkrétní organizačně-právní normě. (Vodáček a Vodáčková, 2004, s. 14)

Při definování pojmu malého a středního podnikání se vychází z následujících aspektů:

- **Hledisko velikosti** – na úrovni Evropské Unie jsou zohledňována kritéria počtu pracovníků, obratu, bilančních aktiv a vlastnická nezávislost.
- **Hledisko právní formy** – malými a středními podniky se rozumí podnikatelské subjekty tvořené živnostníky, ustanovenými na základě zákona o živnostenském podnikání, obchodními společnostmi, které jsou založeny na základě obchodního zákoníku a sdruženími FO, vzniklých na základě občanského zákoníku.
- **Hledisko oborové** – malé a střední firmy podnikají prakticky ve všech odvětvích (obchod, služby, průmyslová výroba, stavebnictví aj.).
(Šulák a Vacík, 2005, s. 191-192)

Tab. 1: Kategorie podniků (Evropská komise, 2013a)

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Obrat	nebo	Bilanční suma
Mikropodnik	< 10	≤ 2 mil. EUR		≤ 2 mil. EUR
Malý podnik	< 50	≤ 10 mil. EUR		≤ 10 mil. EUR
Střední podnik	< 250	≤ 50 mil. EUR		≤ 43 mil. EUR

Ve svých doporučeních Evropská komise stanovila tři různé kategorie podniků, stanovené na základě počtu pracovníků a pracovních výsledků:

- *Kategorie středních podniků*

Do této kategorie spadají organizační jednotky, kdy počet pracovníků se pohybuje v rozmezí 50 – 250 zaměstnaných osob. Zároveň aktiva firmy, tedy celková bilanční hodnota majetku nesmí přesahovat 43 milionů EUR nebo roční obrat 50 milionů EUR. (Vodáček a Vodáčková, 2004, s. 14; Staňková, 2007, s. 3)

Dále se za středního podnikatele považuje nezávislý podnikatel, pokud vede účetnictví. V případě, že podnikatel vede pouze daňovou evidenci, tak se výše zmíněné částky vztahují podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví k úhrnu majetku a ke konečným příjmům. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 11)

- *Kategorie malých podniků*

Do kategorie malých podniků řadíme nezávislé organizační jednotky, které zaměstnávají méně než 50 osob. Současně jejich obrat nebo celková bilanční hodnota majetku nesmí přesahovat 10 milionů EUR. Stejně jako u středního podniku musí podnikatel i zde vést účetnictví. Pokud vede pouze daňovou evidenci, tak podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví se výše zmíněné částky vztahují k úhrnu majetku a ke

konečným příjmům. (Vodáček a Vodáčková, 2004, s. 14; Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 12)

- *Kategorie mikropodniků*

V rámci malých podniků lze vyčlenit další kategorii - *kategorii mikropodniků*, tvořenou organizačními jednotkami, které zaměstnávají méně než 10 zaměstnanců. Zároveň jejich roční obrat nebo celková bilanční hodnota majetku nesmí přesahovat 2 milion EUR. (Vodáček a Vodáčková, 2004, s. 14)

Wagnerová (2007, s. 11) uvádí, že charakteristickým znakem malých a středních podniků je to, že jsou nezávisle vlastněny a řízeny. V oblasti svého působení nemají dominantní postavení. Malé a střední podniky jsou samostatnou hospodářskou jednotkou, ve většině případů vlastněnými jedním nebo více podnikateli. Disponují relativně malým výrobním kapitálem, ročním obratem a omezeným počtem zaměstnanců.

V následující tabulce jsou pro představu popsány kvalitativní charakteristiky malých a středních podniků ve srovnání s velkými podniky.

Tab. 2: Charakteristika malých, středních a velkých podniků (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 10)

	MALÉ PODNIKY	STŘEDNÍ PODNIKY	VELKÉ PODNIKY
Cíle	Tržně orientované, improvizované, intuitivní	Tržně orientované, improvizované, intuitivní	Dominantní, strategické, systematické
Způsob řízení	Autoritativní, přímé	Osobní konzultace, malé týmy specialistů, externí	Týmové, liniově-štabní a funkční struktura
Plánování	Minimální	Krátkodobé, nepravidelné, dlouhodobé	Dlouhodobé
Produkty	Bez výzkumu trhu	Nepravidelný výzkum trhu	Rozsáhlý výzkum trhu
Financování	Vlastní zdroje, minimální bankovní úvěry	Vlastní zdroje, bankovní úvěry	Vlastní zdroje, bankovní úvěry, otevřené finančnímu trhu
Vztahy na pracovišti	Jednodušší motivace, osobní vztahy k vedoucím, vysoké pracovní nasazení	Obtížnější motivace, kooperační vazby, méně osobních vazeb	Obtížná motivace, skupinová kooperace, neosobní vztahy

1.2 Legislativa

Pravidla podpory malého a středního podnikání z prostředků státního rozpočtu ČR jsou zakotveny v Zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v Zákoně č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v Zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů, v Zákoně č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v Zákoně č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře a v Zákoně č. 299/1992 Sb. o státní podpoře malého a středního podnikání. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 58; MPO, ©2005a)

Zásady pro poskytování podpory a upevňování ekonomického postavení malých a středních podniků jsou upraveny v Zákoně č. 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání, který zrušil původní zákon č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání.

V rámci novely Zákona č. 299/1992 Sb., došlo k harmonizaci legislativy České republiky s legislativou EU, která se vztahuje k podpoře malých a středních podniků. Jedná se o Doporučení Komise Evropských společenství 96/280/EC, které definuje sektor malého a středního podnikání a dále Směrnice Evropských společenství 96/C 213/04 o státní podpoře malých a středních podniků. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 58)

Zákon 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání upravuje systém a nástroje státní podpory malých a středních podniků (nezahrnuje zemědělskou a lesnickou prvovýrobu), dále specifikuje formy a oblasti podpory. Žadatelé o podporu musí splňovat podmínku trvalého pobytu nebo sídla na území České republiky. (MPO, ©1997-2013a)

Zákon 47/2002 Sb. vymezuje kritéria, za jakých podnik spadá do kategorie malých a středních podniků.

Podpora může být směřována na:

- investiční projekty,
- výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol, které jsou ukončeny výučním listem,
- zvyšování odbornosti dospělých,
- získávání informací o podnikání,
- technické a hospodářské poradenství,

- projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a také k upevnování jejich postavení na trhu,
- projekty, týkající se výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- projekty uskutečňované v regionech se soustředěnou podporou státu a také v regionech, kde je státní podpora vyžadována z jiných důvodů,
- tvorbu nových pracovních míst,
- navazování spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- zavedení systémů, které přispívají ke zkvalitnění produkce, řízení podniků a zajišťují využití služeb pro podporu zvýšení konkurenceschopnosti,
- projekty zaměřené na investice, spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb.

1.3 Význam malého a středního podnikání

Hillary (2000, s. 11) ve své knize připisuje malému a střednímu podnikání roli nejvýznamnějšího sektoru v národní ekonomice. Poskytují a vytvářejí pracovní místa, zvláště během ekonomické recese. MSP jsou zdrojem inovací a snaží se využívat individuální tvůrčí úsilí. Sektor malých a středních podniků vytvářející konkurenční prostředí je velmi rozsáhlý a jejich existence je životně důležitá pro dynamické tržní hospodářství.

Podle Wagnerové a Šebestové (2007, s. 8-9) tvoří malé a střední podniky ve struktuře všech podniků majoritní většinu. Velmi významnou roli hrají při vytváření nových pracovních míst v dané lokalitě a působí jako faktor stability a ekonomického rozvoje státu. Existence malých a středních podniků je jednou z důležitých podmínek pro plnohodnotnou integraci české ekonomiky do evropského ekonomického prostoru. V případě malých a středních podniků se většinou jedná o firmy, reprezentující místní kapitál, místní vlastnické poměry a efekty z podnikání tak zůstávají v daném regionu. Malé a střední podniky jsou schopny rychleji se přizpůsobit změně ekonomických podmínek a to formou vlastní změny struktury a díky aplikací inovací, vyplývajících ze zajišťování různorodé nabídky pro individuální potřeby. V kooperaci s velkými podniky tak mohou rozšiřovat stávající sortiment zboží pomocí různých subdodávek pro hromadnou výrobu.

Malé a střední podniky jsou velmi významným zdrojem inovací, jejich předností je však i to, že vytvářejí více pracovních příležitostí na trhu než podniky velké. Jsou schopny lépe reagovat na změny na trhu a jsou přizpůsobivější než velké podniky. (Wagnerová a Šebesťová, 2007, s. 8,9)

Asheim (2003, s. 5-6) tvrdí, že růst počtu a role malých a středních podniků je spojen se strukturálními posuny mezi výrobou a službami, kdy zároveň dochází ke zvýšení poptávky po podnikatelských službách. Rostoucí reálné příjmy přispívají k růstu spotřebitelské poptávky po pestřejším sortimentu výrobků a služeb, což je pro malé a střední firmy příležitostí. Přispívá k tomu ale rovněž i vládní politika (privatizace, deregulace a daňová politika, přímá opatření určená na podporu nebo pomoc malým podnikům v rozvoji).

Většina členských států EU se pokouší povzbudit rozvoj malých a středních podniků prostřednictvím politik zaměřených jak na zkvalitnění prostředí pro zakládání a rozvoj podniků (např. prostřednictvím deregulace, liberalizace, daňových reforem atd.), tak na přímá podpůrná opatření v podobě např. finančních nástrojů nebo daňových úlev.

Vznik malých podniků v evropských vyspělých tržních ekonomikách je spojen se změnou v povaze vztahů mezi firmami různých velikostí, které se podílejí na řadě procesů. Outsourcing a uzavírání smluv velkých podniků vytváří podnikatelské příležitosti i pro malé firmy, které se v některých případech mohou shlukovat, vytvoří klastr, ve kterém je několik velkých podniků, kteří působí jako koneční výrobci a tím se stávají zákazníky svých dodavatelů v podobě právě těchto malých firem.

Význam malých a středních podniků sledujeme z hlediska společenského a ekonomického. Existence malých a středních podniků působí na stabilitu společnosti, protože jakékoli výrazné politické zásahy a politická nejistota jsou pro malé a střední podniky zdrojem rizik.

Převážná většina těchto podniků je ve vlastnictví domácích subjektů, reprezentují tedy místní kapitál a místní vlastnické poměry. Jsou mnohem méně anonymní než podniky velké, jsou těsněji svázány s regionem, nabízejí zaměstnání v daném regionu a jsou pro něj ekonomickým přínosem. Díky jejich postavení jsou neustále pod veřejnou kontrolou.

Ekonomický přínos malých a středních podniků spočívá především v jejich flexibilitě a jejich pohotovém přizpůsobování se měnícím se skutečnostem. (Veber a Srpová, 2005, s. 21)

Ekonomické a sociální přínosy malých a středních podniků tedy představují schopnost podniků:

- vytvářet pracovní místa s nízkými náklady na kapitál,
- pozitivně přispívat k růstu HDP,
- rozšiřovat podnikatelskou základnu,
- podporovat velké podniky (mohou být jejich dodavateli),
- pružněji reagovat na změny na trhu,
- vyplňovat mezery na trhu tam, kde podnikání pro větší firmy není výhodné,
- přispívat k rozvoji politik více orientovaných směrem k decentralizaci a rozvoji venkova.

Nicméně toho by nemohlo být dosaženo bez adekvátního regulačního systému a podnikatelského prostředí. (Sultan, 2007, s. 47)

Existuje mnoho podmínek pro podnikání v oblasti legislativy, oblasti fungování trhu a v oblasti institucionální infrastruktury. Na tvorbě podnikatelského prostředí se podílejí zejména státní orgány (ministerstva, zákonodárné sbory), orgány státní správy, instituce zřízené nebo podporované státem, soudy, banky, pojišťovny, leasingové společnosti, komory, podnikatelská samospráva, orgány veřejné samosprávy, výzkumná a vývojová pracoviště, poradenské organizace i tržní subjekty.

Podnikatelské prostředí pro malé a střední podniky je po vstupu do EU charakterizováno:

- značnou otevřeností ekonomiky,
- souladem většiny předpisů s legislativou Evropské Unie,
- omezeným kapitálovým trhem,
- vysokým daňovým zatížením, složitostí daňového systému a jeho vysoká administrativní náročnost (především pro malé podnikatele),
- vysokou mírou ochrany zaměstnanců při ukončování pracovního poměru omezující pružnou reakci na vývoj trhu,
- lepšími možnostmi vymahatelnosti práva, ale dlouhá doba potřebná k vymáhání pohledávek,
- strukturou nabídky pracovní síly, která z hlediska její lokalizace a kvalifikace reaguje na potřeby trhu,
- konsolidovaným bankovním sektorem a leasingovým trhem s rostoucí nabídkou produktů pro MSP,

- tvorbou a rozvojem struktur nezbytných pro čerpání prostředků z fondů EU a rostoucí zkušenosti v oblasti čerpání prostředků,
- absencí nástrojů pro financování vysoce inovativních projektů menších a novějších podniků,
- propracovaným systémem institucí a nástrojů pro poskytování přímých podpor (dotace) a nepřímých podpor (poskytování veřejných prostředků) pro MSP.
- administrativní náročnost pro získání a vyplacení většiny typů podpor,
- lepší nabídka průmyslových zón, podnikatelských nemovitostí,
- příliv zahraničních investic vytvářejících poptávku po subdodavatelích, kteří zvyšují kupní sílu v regionech realizace těchto investic,
- nedostatečná infrastruktura ke zjednodušení přenosu výsledků výzkumu vývoje do komerčního využití. (MPO, ©2005)

1.4 Bariéry rozvoje malého a středního podnikání

Vedle řady výhod a přínosů malých a středních podniků pro společnost naráží tyto podniky i na řadu bariér. Ty můžeme rozdělit do dvou skupin – interní a externí.

- **Interní bariéry** mohou být zapříčiněny tím, že člověk:
 - Nechce podnikat – nemá motiv k podnikání, má obavy z rizik, které s sebou podnikání může přinést. Není dostatečně cílevědomý, neumí řešit konflikty atp.
 - Neumí podnikat – chybí nápad podnikání, nezná základní požadavky, které souvisejí s podnikáním, nemá správné předpoklady pro výkon role podnikatele atp.
 - Nemůže podnikat – nedisponuje vhodnými prostory pro výkon podnikání, chybí základní kapitál atp.
 - **Externí bariéry** jsou nezávislé na podnikateli, jsou dány vnějšími podmínkami.
 - Právní prostředí – založení a fungování podnikatelských aktivit, provozování živnostenských aktivit (obchodní vztahy, pracovněprávní vztahy, bezpečnost a ochrana zdraví při práci).
 - Ekonomické prostředí – podpora podnikání MSP, zejména začínajícím podnikatelům; účetní, daňové, celní a cenové požadavky.
 - Podnikatelská infrastruktura – bankovní, pojišťovací, komunikační, poradenské a informační služby, veřejná správa atp.
 - Veřejné mínění - obecné názory na podnikání, podnikatele.
- (Veber a Srpová, 2005, s. 17-18)

Novotný (2008, s. 18-19) rozlišuje čtyři kategorie překážek rozvoje a růstu malých a středních podniků: *formální*, *neformální*, *ekonomické* a *jiné*. Formální a zčásti i neformální překážky růstu jsou institucionálního charakteru (tzn. existence či absence zákonů, norem, podmínek stanovených vládou atd.). Neformální překážky růstu mají sociální rozměr, tedy překážky v postojích, přístupech, názorech a přesvědčení představitelů institucí. Ekonomické překážky mají neinstitucionální charakter, působí jako faktory tržní (konkurence v konkrétních odvětvích, podnikatelské klima, zkušenosti pracovní síly atd.)

Tab. 3: Příklady překážek rozvoje MSP (Novotný et al., 2008, s. 19)

INSTITUCIONÁLNÍ PŘEKÁŽKY		NEINSTITUCIONÁLNÍ PŘEKÁŽKY	
Formální	Neformální	Ekonomické	Jiné
vysoké daně, sociální pojištění	platební morálka	makroekonomická stabilita státu	neschopnost růstu
vládní intervence	byrokracie	infrastruktura	
cla, regulace trhu	nedostatečná státní podpora	příliš vysoké vstupní ceny	
časté změny v legislativě	nejistý postoj vlády k bezpečnosti podnikání	nedostatek kvalifikované pracovní síly	
nedostatečná informační podpora podnikání ze strany státu	motivace pracovní síly	cenové podmínky půjček a úvěrů	
neefektivní zásahy vlády do podnikání z důvodu nekompetentních rozhodnutí	regulace trhu jako důsledek nezájmu o dopady na podnikání	nízká poptávka	
finanční struktura		nekalá a silná konkurence	

1.5 Podpora malého a středního podnikání

V každé vyspělé společnosti se vyskytuje statisíce podnikatelů, avšak velké procento z nich skončí neúspěšně a jejich krachy jsou doprovázeny značnými finančními ztrátami.

(Veber a Srpová, 2005, s. 24)

Na základě této skutečnosti přínos malých a středních firem nemůžeme přeceňovat právě z důvodu jejich vysokého procenta bankrotů. Zaměřují se na malý tržní výklenek, na jehož existenci jsou pak tyto firmy závislé. Z dlouhodobého hlediska je však přínos malých a středních podniků zřejmý.

Uhlíř a Blažek (2011, s. 170) uvádí, že za hlavní formu podpory malým a středním firmám se považuje usnadnění přístupu ke kapitálu za pomoci poskytování výhodných půjček. Mnoho malých firem také spatřuje své slabé místo v nedostatku informací, proto je i vysoce kvalifikované poradenství důležitou formou podpory.

Na tomto základě, aktivity napomáhající rozvoji malých a středních firem můžeme rozdělit do dvou skupin:

- Finanční podpora, poskytovaná malým a středním podnikům ve formě bankovních záruk, zvýhodněných úvěrů a finanční podpory. Bankovní záruky představují cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry podnikům, poskytování dotací a záruk za kapitálový výstup a záruk za návrh do obchodní veřejné soutěže. Zvýhodněnými úvěry rozumíme úvěry se sníženou úrokovou sazbou, bezúročné úvěry a podřízené úvěry. Finanční podpora je k podnikům směřována ve formě návratné finanční podpory při vstupu na zahraniční trhy, dále ve formě dotací, příspěvků na rozvoj lidských zdrojů a zlevněných vzdělávacích a poradenských služeb. (Staňková, 2007, s. 5-6)
- Informační podpora malým a středním podnikům ve formě důležitých a cenných informací poskytovaných Evropskou komisí, dostupných na webových stránkách. (Euroskop, 2012)

Podporou se rozumí také hospodářské a technické poradenství, získávání informací o podnikání s cílem zvýšit informovanost podnikatelů a poskytnout jim tak příležitost k rozvoji a ke sdílení svých zkušeností. (MPO, ©1997-2013a)

Systém podpory MSP je tvořen:

- legislativním rámcem - Zákon č. 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a v Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře.
- institucionálním rámcem - v podmínkách České republiky můžeme subjekty poskytující podporu podnikatelům rozdělit do tří kategorií:

– **Vládní organizace** zaměřené na poskytování různých služeb podnikatelům.

Zde řadíme *CzechInvest*, účelovou příspěvkovou agenturu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu, zaměřující se na zjednodušení podnikatelského prostředí, zprostředkování informací mezi zahraničními výrobci a českými dodavateli a na komplexní poradenství vedoucí ke zvýšení úrovně dodavatelů. Dále do kategorie vládních organizací spadají Regionální poradenská a informační centra a Podnikatelská a inovační centra dotovaných ze státního rozpočtu, popřípadě dalších programů pro podporu MSP. *Regionální poradenská a informační centra* malým a středním podnikům poskytují cenově zvýhodněné úvodní konzultace, poradenství, pomoc při zprostředkování bankovních úvěrů, při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, při vytváření nových pracovních míst atp. Podnikatelská a inovační centra mají vazbu na vysoké školy nebo velké průmyslové podniky. Zabezpečují technické, technologické a podnikatelské poradenství, zabývají se převodem technologií ze zahraničí a na realizaci výsledků výzkumu. Dále zde řadíme organizaci na podporu obchodu *CzechTrade*, zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu, jejíž činnost je zaměřena na získávání informací o zahraničních trzích. Nezávislá nezisková organizace *Národní vzdělávací fond*, založená MPSV ČR, se zaměřuje na oblast zaměstnanosti a sociálního rozvoje, podporuje programy rozvoje celoživotního vzdělávání, zvyšování kvality efektivnosti lidských zdrojů za využití prostředků ze zdrojů ze zahraničí, zejména EU. Vládní organizací je i příspěvková organizace *Centrum pro regionální rozvoj ČR*, zřízená MMR ČR k jeho podpoře k realizaci regionální politiky, přeshraniční spolupráce a implementaci programů a projektů EU v ČR. Posledním subjektem řadícím se do této kategorie jsou samostatné státní *informační portály*, určené podnikatelské veřejnosti – Integrovaný systém informací pro podnikání a export a Euro Info Centrum.

(Veber a Srpová, 2005, s. 24-25)

– **Nevládní organizace**, které jsou zpravidla neziskovými organizacemi. Řadíme zde Hospodářskou a agrární komoru. *Hospodářská komora* je členěna regionálně i oborově a jejím hlavním posláním je vytvářet příležitosti pro podnikání a přispívat k jeho rozvoji. Zastupuje zájmy podnikatelské veřejnosti mimo oblast zemědělství, lesnictví a potravinářství, které spadají do působnosti *Agrární komory*. (Hospodářská komora České republiky, ©2009)

Komory zřídily *Rozhodčí soud* pro řešení obchodních sporů, pro případ, že dojde ke konfliktům mezi jejich členy. Další nevládní organizací je nezávislé, vrcholové, dobrovolné a otevřené zájmové sdružení *Svaz obchodu ČR*, které zastává zájmy a potřeby podnikatelů a nabízí jim mnoho služeb v oblasti obchodu, ubytování, pohostinství a cestovního ruchu. *Svaz průmyslu a dopravy ČR* je dobrovolnou nestátní nepolitickou organizací, vytvářející optimální podmínky pro dynamický rozvoj podnikání v ČR. (Svaz průmyslu a dopravy ČR, ©2009)

Dále do této kategorie spadá dobrovolné účelové a profesní sdružení *Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR*, jehož činnost spočívá ve snaze zlepšit podnikatelské prostředí, reprezentovat zájmy členů vůči vládním institucím i zahraničí, zvýšit dostupnost finančních prostředků a informovanost. *Sdružení podnikatelů České republiky* je svaz převážně malých a středních podnikatelů, které skrze informační, konzultační činnost a poradenství vytváří podmínky pro dynamický rozvoj malého a středního podnikání. Nevládní organizací je i *Centrum pro evropskou integraci*, hájící zájmy domácích podnikatelů nejen vůči orgánům EU, ale i celoevropským oborovým a zaměstnavatelským federacím. Inovační podnikání, spočívající v rozvoji inovačních aktivit zaměřených na vývoj nového produktu a jeho následné uvedení na trh je v kompetenci *Asociace inovačního podnikání, Společnosti vědeckotechnických parků a Českého inovačního centra*.

– **Podnikatelské subjekty**, nabízející začínajícím a fungujícím podnikatelským subjektům služby v oblasti vedení účetnictví, právní konzultace, daňového poradenství atd. (Veber a Srpová, 2005, 24-28)

1.6 Operační programy pro podporu MSP v období let 2007-2013

V oblasti podpory malého a středního podnikání na období let 2007-2013 představuje významnou příležitost čerpání značný rozsah prostředků ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Za předpokladu efektivního využití finančních prostředků k posílení infrastruktury, podporující podnikání a investic do nástrojů, které vytvářejí základ

pro dlouhodobě udržitelný systém přímých podpor pro podnikatele, je možno pozitivně ovlivnit vývoj malého a středního podnikání i po roce 2013. (MMR, 2013b)

Česká republika v programovém období 2007 – 2013 využívá celkem 26 operačních programů, které můžeme dále rozdělit na regionální a tématické operační programy. Jednotlivé operační programy jsou členěny podle typů regionu v souladu s cíli politiky hospodářské a sociální soudržnosti, tedy:

Cíl Konvergence, podporující růst a tvorbu pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a regionech Evropské Unie. Podporovány jsou ty regiony, jejichž HDP na obyvatele je menší než 75 % průměru Evropské Unie. V České republice je podpora z tohoto cíle směřována všem regionům kromě hlavního města Prahy. V rámci tohoto cíle jsou programy podpořeny z finančních zdrojů Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Kohezního fondu. Evropská Unie vyčlenila ze svého rozpočtu pro ČR na programovací období 2007-2013 téměř 26,69 miliard Eur. Pro cíl Konvergence je určeno 96,98% z celkové poskytnuté částky. (Wokoun et al., 2008, s. 138, 146)

Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, jehož cílem je tvorba pracovních míst prostřednictvím podpory konkurenceschopnosti a zvýšení atraktivity příslušných regionů pro investory a podniky. Podpora se týká regionů, které nejsou zahrnuty pro podporu z cíle Konvergence a je poskytována prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu. V rámci cíle regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost celková alokovaná částka pro Českou republiku v tomto programovacím období představuje 1,56 % z rozpočtu Evropské Unie. (Wokoun et al., 2008, s. 146; Evropská komise, 2013b)

Cíl Evropská územní spolupráce, podporující přeshraniční spolupráci ať už mezi zeměmi nebo regiony. Celková alokovaná částka na období 2007-2013 v rámci tohoto cíle představuje asi jen 1,46% z rozpočtu Evropské Unie. Podpora je zde poskytována z Evropského fondu pro regionální rozvoj. (Wokoun et al., 2008, s. 146; Evropská komise, 2013b)

Podpora malých a středních podniků je primárně zakotvena v rámci Operačního programu Podnikání a inovace. Pro malé a střední podniky na území hlavního města Prahy pak v rámci Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost.

1.6.1 OP Podnikání a inovace

Tento operační program podporuje malé a střední podniky prostřednictvím šesti prioritních os s cílem zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit je úrovni předních průmyslových zemí Evropy. Na OP Podnikání a inovace připadá 11,4 % celkové alokace Národního strategického referenčního rámce. (MMR, 2013a)

OP Podnikání a inovace zahrnuje sedm prioritních os, ze kterých je šest věcně zaměřených a jedna prioritní osa je zaměřena na technickou pomoc. Tato prioritní osa však není určena pro podporu podnikatelských subjektů. (Dolejšová, 2008, s. 25)

Prioritní osa 1 – Vznik firem

1.1. Podpora začínajícím podnikatelům

Finanční podpora je směřována pro malé podniky na bezúročné úvěry nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem. Tato priorita je realizována prostřednictvím programu Start.

1.2. Využití nových finančních nástrojů

Finanční podpora je směřována všem subjektům bez velikostního omezení a je poskytována formou kapitálového vstupu Evropského Investičního fondu do jednotlivých fondů, které jsou zaměřeny na nově vznikající firmy a firmy ve fázi vývoje.

Prioritní osa 2 – Rozvoj firem

2.1. Bankovní nástroje podpory malého a středního podnikání

Podpora je poskytována malým a středním podnikům formou podřízeného úvěru, podřízeného úvěru s finančním příspěvkem, zvýhodněných záruk nebo zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru. Realizace probíhá prostřednictvím programu Progres a Záruka.

2.2. Podpora nových výrobních technologií, informačních a komunikačních technologií a vybraných strategických služeb

Malé a střední podniky budou příjemci podpory v případě investic do nových výrobních technologií, velké podniky v případě podpory ICT a vybraných strategických služeb. Realizace probíhá prostřednictvím programů podpory Rozvoj, ICT a strategické služby a ICT v podnicích.

Prioritní osa 3 – Efektivní energie*3.1. Úspory energie a obnovitelné zdroje*

Příjemcem podpory jsou malé a střední podniky, v odůvodnitelných případech i velké podniky formou dotace (maximálně 100 mil. Kč.) nebo podřízeného úvěru s finančním příspěvkem. Opatření jsou realizována programem podpory Eko-Energie.

Prioritní osa 4 – Inovace*4.1. Zvyšování inovační výkonnosti podniků*

Podpora je poskytována všem podnikatelským subjektům bez omezení velikosti a to prostřednictvím dotace. Opatření jsou realizována v rámci programu Inovace.

4.2. Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj

Podpora je určena malým a středním podnikům ve formě dotace ve výši 1 – 75 mil. Kč. Program určený pro realizaci opatření je Potenciál.

Prioritní osa 5 – Prostředí pro podnikání a inovace*5.1. Platformy spolupráce*

Příjemcem podpory ve formě dotací jsou malé a střední podniky, v odůvodnitelných případech i podniky velké, sdružení podnikatelů atd. Opatření jsou realizována v rámci programu Spolupráce a Prosperita.

5.2. Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů

Podpora je určena malým a středním podnikům, v odůvodnitelných případech také velkým podnikům, sdružením podnikatelů. Poskytována je prostřednictvím programu Školící střediska formou dotace od 200 000 Kč – 150 mil. Kč.

5.3. Infrastruktura pro podnikání

Příjemcem podpory jsou malé a střední podniky. Velké podniky jen v odůvodněných případech. Opatření jsou realizována prostřednictvím programu Nemovitosti formou dotací.

Prioritní osa 6 – Služby pro rozvoj podnikání*6.1. Podpora poradenských služeb*

Podpora je poskytována malým a středním podnikům, formou dotace prostřednictvím programu Poradenství.

6.2. Podpora marketingových služeb

Příjemcem podpory jsou malé a střední podniky v případě společné účasti na zahraničních veletrzích a výstavách. Výjimečně mohou být příjemcem i velké podniky. Podpo-

ra je poskytována formou dotace. Opatření jsou realizována v rámci programu Marketing. (CzechInvest, ©1994–2013; Hospodářská komora ČR, 2007; MMR, 2012a)

1.6.1.1 OPI - programy podpory 2007-2013

Start - Program je zaměřen na podporu projektů drobných podnikatelských subjektů, kteří do podnikání vstupují poprvé nebo po delší časové odmlce. Podpora je poskytována formou bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem k zaručování úvěru.

Progres - Podpora je malým a středním podnikům poskytována ve formě podřízených úvěrů a finančních příspěvků k umožnění realizace rozvojových podnikatelských projektů s cílem motivace podnikatelů ke zvyšování zaměstnanosti.

Záruka - Tento program podpory je určen malým a středním podnikům zejména v regionech se soustředěnou podporou státu k usnadnění realizace projektů zaměřených na investice s cílem zvyšování konkurenceschopnosti těchto podniků. Podpora je poskytována prostřednictvím zvýhodněných záruk a zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru.

Rozvoj - Cílem programu je prostřednictvím zavádění progresivních technologií zvyšovat konkurenceschopnost malých a středních podniků.

ICT a Strategické služby - Program podpory Rozvoj má za cíl prostřednictvím dotací podporovat konkurenceschopnost a růst sektoru informačních technologií a vybrané strategické služby.

ICT v podnicích - Program je zaměřen na zefektivnění a zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků prostřednictvím rozšiřování informačních systémů.

Eko-Energie - Cíl podpory z programu Eko-Energie spočívá ve snaze o snížení energetické náročnosti výroby a ve využívání obnovitelných zdrojů v podnicích.

Inovace - Program je zaměřen na zvyšování inovačního potenciálu především malých a středních podniků. Podpora je poskytována formou dotací.

Potenciál - Podpora je poskytována na podporu zvyšování kapacit podniků pro realizaci výzkumných inovačních aktivit.

Spolupráce - Cílem je zvyšování kvality podnikatelského prostředí upevnováním vazeb mezi výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou.

Prosperita - Podpora je poskytována formou dotací na zakládání a rozvoj subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace výrobků a služeb.

Školící střediska - Program zajišťuje podporu v oblasti vzdělávání a dalších činností, souvisejících s rozvojem lidských zdrojů s cílem zvýšit konkurenceschopnost podniků.

Nemovitosti - Podpora je realizována v oblasti rozvoje podnikatelských nemovitostí s cílem zlepšení investičního a životního prostředí.

Marketing - Prostřednictvím programu Marketing je malým a středním podnikům umožněna účast na zahraničních veletrzích, což přispívá k posílení jejich mezinárodní konkurenceschopnosti.

Poradenství - Cílem programu je prostřednictvím lépe dostupného kvalitního poradenství zvýšit konkurenceschopnost sektoru malých a středních podniků. (MPO, ©2010)

1.6.2 OP Lidské zdroje a zaměstnanost

OP Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřuje na snižování a předcházení nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce a profesní vzdělávání zaměstnanců. Dále je zaměřen na sociální integraci a rovné příležitosti mužů a žen. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost financuje Evropský sociální fond.

Prioritní osa 1 - Adaptabilita

Příjemcem podpory jsou zde podnikatelské subjekty bez omezení velikosti. Finanční podpora je určena na projekty týkající se odborné přípravy zaměstnanců, podporu vzdělávání a rekvalifikace, kdy velký důraz je kladen na projekty celoživotního vzdělávání zaměstnanců. Tato prioritní osa je financována za pomoci regionálních operačních grantů (vyhlašuje kraj), dále centrálních grantů (vyhlašuje Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo průmyslu a obchodu) a individuálních projektů.

Prioritní osa 2 – Aktivní politiky na trhu práce (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)

Příjemcem podpory jsou i zde podnikatelské subjekty bez omezení velikosti. Prioritní osa Aktivní politiky na trhu práce je zaměřena na prevenci nezaměstnanosti a začlenění osob s dlouhodobou nezaměstnaností a zdravotně postižených osob na trh práce. Podpora je směřována začínajícím podnikatelským subjektům formou nevratné přímé pomoci prostřednictvím centrálně vyhlašovaných globálních grantů.

Prioritní osa 3 – Sociální integrace a rovné příležitosti

Prioritní osa Sociální integrace a rovné příležitosti je určena osobám ohroženým sociálním vyloučením s cílem zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce. Podpora bude zajištěna pomocí centrálně vyhlašovaných globálních grantů ve formě nevratné finanční pomoci a individuálních projektů se zapojením regionálních partnerů a institucí.

1.6.3 OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřen na zlepšení kvality životního prostředí. Finanční podpora je směřována z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti.

Prioritní osa 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

Prioritní osa zahrnuje tři oblasti podpory a to snížení znečištění vod, zlepšení jakosti pitné vody a omezování rizika povodní. Podnikatelské subjekty se v této prioritní ose účastní pouze oblasti podpory týkající se snížení znečištění vod, konkrétně snížení znečištěných průmyslových zdrojů. Příjemci podpory poskytované formou dotace mohou být pouze podnikající fyzické osoby.

Prioritní osa 2 – Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí

Podpora podnikatelským subjektům je poskytována formou individuálních projektů na podporu zlepšení kvality ovzduší a omezování emisí, kdy globálním cílem je snížit emisní zátěž.

Prioritní osa 3 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Podpora podnikatelským subjektům je poskytována formou dotace a individuálních projektů na podporu zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží.

Prioritní osa 4 – Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik

Pomoc je poskytována podnikatelským subjektům formou dotace a individuálních projektů financovaných z Evropského fondu regionálního rozvoje na projekty zaměřené na omezování průmyslového znečištění a snížení environmentálních rizik.

Prioritní osa 5 – Zlepšení stavu přírody a krajiny

Podpora podnikatelským subjektům je poskytována formou dotace a individuálních projektů financovaných z Evropského fondu regionálního rozvoje na projekty týkající se podpory biodiverzity a obnovu krajinných struktur.

1.6.4 Integrovaný operační program

Tento operační program je zaměřen na společné regionální problémy infrastruktury veřejné správy a zvýšení kvality dostupnosti veřejných služeb. Finanční prostředky jsou poskytovány z Evropského fondu regionálního rozvoje. V rámci Integrovaného operačního pro-

gramu existuje celkem šest prioritních os. Podpory malých a středních podniků se ale týká pouze prioritní osy 3 a 5.

Prioritní osa 3 – Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb

Podpora podnikatelským subjektům je poskytována ve formě dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj na pomoc znevýhodněných cílových skupin při vstupu na trh práce, na zahájení jejich samostatné výdělečné činnosti a na veřejné služby, kde většinu jejich uživatelů představují sociálně znevýhodněné osoby.

Prioritní osa 5 – Národní podpora územního rozvoje

V rámci této prioritní osy jsou podporovány individuální projekty, týkající se národní podpory využití potenciálu kulturního dědictví a na zlepšení prostředí v problémových sídlišťích. Podpora je poskytována formou dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj. (Dolejšová, 2008, s. 35-55)

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013

Program rozvoje venkova sice není operačním programem, významně se však podílí na podpoře podnikání na venkově. Vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Program rozvoje venkova ČR má za cíl podpořit rozvoj venkovského prostoru v České republice na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšením stavu životního prostředí a snížením negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Umožňuje také vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost ČR v základních potravinářských komoditách a podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjení podnikání a tvorby pracovních míst, snížení míry nezaměstnanosti na venkově a posílení sounáležitosti obyvatel s venkovským prostorem.

Program rozvoje venkova ČR je realizován prostřednictvím čtyř prioritních os:

- zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,
- zlepšování životního prostředí a krajiny,
- kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova,
- Leader. (Ministerstvo zemědělství ČR, 2007)

2 ROLE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V REGIONÁLNÍM ROZVOJI

Vztahem mezi malými a středními podniky a regionálním rozvojem se zabývá mnoho autorů. Někteří autoři připisují existenci malých a středních podniků až zázračnou schopnost snižování nezaměstnanosti v ekonomice, podpory inovací i řešení regionálních problémů. Převážná většina autorů naopak považuje podíl malých a středních podniků na zaměstnanosti spíše jen jako mírně nadprůměrný a to, že podíl rychle rostoucích malých a středních podniků představuje jen malé procento z jejich celkového počtu, kdy vůči těmto dynamicky se rozvíjejícím podnikům by měla být zaměřena případná pomoc v rámci regionální politiky. Zda jde o rychle se rozvíjející firmu lze určit na základě její exportní schopnosti. Mimo schopnost MSP přispívat ke zvýšení zaměstnanosti mají význam i z hlediska schopnosti podílet se na tvorbě a změně podnikatelského klimatu regionu, na udržování konkurenceschopného prostředí v ekonomice a v neposlední řadě je přínosná i jejich vysoká flexibilita a schopnost inovací ve smyslu pružných reakcí na změny na trhu.

Z důvodu právě velikosti MSP a jejich velkého procenta bankrotů nelze jejich přínos zcela přeceňovat. Aktivita těchto firem jsou orientovány převážně na jakýsi malý tržní výklenek a na jeho existenci jsou pak firmy zcela závislé. Podpora pro malé a střední podniky by měla být poskytována především formou usnadnění přístupu ke kapitálu prostřednictvím výhodných půjček, zajištěním informací týkající se podnikání a kvalifikovaného poradenství. (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 169-170)

Jak jsem už naznačila, mnoho autorů se zabývá rolí MSP v regionálním rozvoji, zmíním proto jen některé vybrané teorie regionálního rozvoje, nejvíce se dotýkající této problematiky.

„Teorie regionálního rozvoje představují více či méně ucelený systém hodnocení základních faktorů, subjektů, příčin, souvislostí a mechanismů regionálního rozvoje.“ (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 10)

V moderním pojetí jsou teorie regionálního rozvoje vytvářeny už několik desítek let a za tu dobu prošly mnoha vývojovými fázemi. Blažek a Uhlíř (2011, s. 13) uvádí, že existuje řada teorií regionálního rozvoje, které je možno klasifikovat podle různých kritérií. Tradičně lze však teorie regionálního rozvoje rozdělit do dvou velkých základních skupin. Konvergenční (teorie regionální rovnováhy), které vycházejí z předpokladu, že přirozenou tendencí je vyrovnávání rozdílů mezi regiony a divergenční teorie (teorie regionální nerovnováhy), které naopak považují za přirozenou tendenci regionálního rozvoje to, že v průběhu let

dochází ke zvětšování meziregionálních rozdílů. Názory na otázku, zda vedou tendence regionálního rozvoje spíše k rovnováze nebo nerovnováze prošly v průběhu 20. století velkými změnami. Výsledky studií však nejsou jednoznačné.

Neoklasická teorie, Keynesiánská ekonomie, Neomarxismus, Neoliberalní ekonomie, Institucionální ekonomie jsou hlavními ekonomickými teoriemi, ze kterých teorie regionálního rozvoje vycházejí.

Významem malých a středních podniků a významem inovací se zabývají především **neoliberalní přístupy** a **institucionální přístupy**.

Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje

Neoliberalní ekonomie je označována jako rozvedení neoklasické teorie z makroekonomického hlediska, objasňuje vztahy mezi mikroekonomickými a makroekonomickými procesy a také vztah mezi celkovou stabilitou ekonomiky v závislosti na množství peněz v ekonomice. Nástup neoliberalních teorií je spojován s ekonomickou krizí, která proběhla v první polovině 70. let 20. století. Neoliberalní ekonomie zahrnuje několik dílčích teorií, za zmínku stojí především monetarismus (představitel Milton Friedman), teorie racionálních očekávání (Robert Lucas) a teorie veřejné volby (James Buchanan). Stejně jako u neoklasické ekonomie je stále kladen důraz na jednotlivce za předpokladu racionality jejich chování.

Za nejstarší součást nebo také předchůdce teorií regionálního rozvoje jsou pokládány neoklasicky založené **lokalizační teorie**, které se zabývaly prostorovým rozmístěním ekonomiky a hledáním faktorů, ovlivňujících lokalizaci ekonomických aktivit. Podstata lokalizačních teorií spočívá v předpokladu maximalizace zisku. Proto se podniky snaží lokalizovat se tak, aby rozdíl mezi příjmy a náklady na lokalizaci byly co nejvyšší. Rozlišovány jsou čtyři základní neoklasické lokalizační směry. První se snaží vysvětlit lokalizačních rozhodnutí jednotlivých firem při stanovení lokalizačních faktorů s cílem optimální lokalizace firmy s co nejnižšími dopravními náklady (Weber). Druhý směr je založen na zkoumání závislosti lokalizačních rozhodnutí vzájemně si konkurujících firem soutěžících o tržní prostor (Hotelling). Třetí směr bere v úvahu subjektivní vnímání aktérů při rozhodování a lokalizaci aktivit (Wolpert). Čtvrtým a posledním neoklasickým směrem jsou teorie regionální nerovnováhy, které si kladou za cíl objasnit prostorové uspořádání ekonomiky jako celku (Christaller, Losh). Představitelé lokalizačních teorií zavedli pojmy vnitřní a vnější úspory. Vnitřní úspory zahrnují úspory z rozsahu a ze specializace, kterých

je dosaženo expanzí firmy. Vnější úspory pak představují úspory, kterých bylo dosaženo díky existenci jiných subjektů či veřejnou dostupností určitých zdrojů.

Podstata neoklasické ekonomie spočívá v mikroekonomických základech. Soustředí se na analýzu chování jednotlivců a firem na trhu, především se zaměřením na reakce tržních subjektů na změny poptávky. Teorie předpokládá racionalitu a dokonalou informovanost aktérů, kteří se podílejí na tržních transakcích za předpokladu dokonalé konkurence, což ve výsledku povede k dosažení tržní rovnováhy, při plně využitých zdrojích. Za zakladatele této teorie jsou považováni Léon Walras (1834-1910) a Alfred Marshall (1842-1924).

Pokračování neoklasického směru představuje Krugman v *nové ekonomické geografii* a *nové teorii růstu* při oproštění se od neoklasického postulátu o klesajících výnosech a dokonalé konkurenci a nahradil ho konceptem vnějších úspor, nedokonalou konkurencí a rostoucími výnosy z rozsahu. Stoupenci nové ekonomické geografie jsou proti snahám státu o omezování regionálních rozdílů a požadují, aby zásahy státu byly co nejnižší. Případné státní intervence doporučují přenést na regiony a orientovat na podněcování zvyšování kvality výroby a specializaci na úrovni MSP. (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 59-63, 69)

Keynesiánské teorie regionálního rozvoje

Podstata keynesiánské ekonomie a z ní odvozených teorií spočívá ve snaze kvalifikovaně zasahovat do ekonomických procesů s cílem řešit problémy jako je nezaměstnanost nebo chudoba, aby k těmto nežádoucím společenským jevům nedocházelo. Z představitelů keynesiánských teorií můžeme zmínit Lasuéna, který byl přesvědčen o klíčovém významu inovací. Ve vyspělých státech jsou podle Lasuéna tendence ke snižování meziregionálních rozdílů a to díky změně v organizaci výroby a změnami struktur velkých firem. Jeho teorie o ekonomickém pokroku se odvíjí od tří základních bodů, kterými jsou vznik nových inovací, šíření znalostí o inovacích a implementace inovací. Doporučoval orientovat podporu ne na malé firmy, které nazval jako tisíce malých monopolistů, ale především na větší firmy a podporovat tak jejich vzájemnou spolupráci.

Zároveň však Lasuén zdůraznil, že „*růstový potenciál mají především firmy terciérního a kvartérního sektoru, nikoli tehdy převážně podporovaný sekundér*“. (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 86)

Strukturalistické přístupy

Strukturalistické přístupy předpokládají existenci řádu v uspořádání jednotlivých jevů. Smyslem strukturalismu je abstrakce od jednotlivostí a vlastností studovaných prvků se zaměřením se na nadčasové vlastnosti studovaného objektu, přičemž forma uspořádání prvků pak ovlivňuje kvalitu zkoumaného jevu. Mezi teorie zabývající se problematikou malého a středního podnikání zařazují i *teorii mezoekonomiky*, ačkoli spíše popisuje pozitivní přínos velkých firem. Na malé a střední podniky nahlíží jako na subjekty méně významné pro rozvoj regionu, v čemž se od jiných teorií regionálního rozvoje liší.

Hlavním představitelem teorie mezoekonomiky je Stuart Holland. Ten za klíčové považuje především velké firmy, vytvářející zvláštní sektor tzv. mezoekonomiky. Tyto podniky v mnoha případech vyvážejí ve vyspělých zemích monopol či oligopol, stávají se nadnárodními firmami využívající levnou pracovní sílu v zahraničí, výhodněji mohou získávat finanční zdroje, mohou si dovolit financovat vlastní výzkum atp.

Mezi podniky malými a velkými tak podle Hollanda existuje nerovná soutěž. Malé a střední podniky, převážně zaměřené na malosériovou výrobu podle něj tvoří ekonomickou základnu méně vyspělých regionů a nejsou tak proto schopny konkurovat velkým firmám z vyspělých regionů. Odčerpávání úspor z méně vyspělých regionů do vyspělejších oblastí má pak za následek prohlubování meziregionálních rozdílů. Podle Hollanda dochází k jevu, který je regionální politika není schopna odstranit, k tzv. meziregionálnímu dualismu. Řešení však spatřuje v posílení regulační role státu za pomoci ne jen prostřednictvím regionální politiky, ale především fiskální politiky, spočívající v poskytování sociálních dávek, investic do technické infrastruktury atp.), dále také navrhuje, aby byl stát zapojen do lokalizačních rozhodnutí velkých firem. Doporučuje také posílit úlohu odborů a dělnického hnutí. (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 106-116)

Institucionální směry

Velmi významnou roli pro regionální politiku představují institucionální směry, které jsou velmi přínosné z hlediska vysvětlování vzniku a vývoje ekonomických disparit mezi zeměmi a regiony a pro pochopení dynamiky hospodářství. Za nejznámějšího představitele institucionálních směrů, který se snaží objasnit příčiny regionálních nerovnoměrností, je považován Richard Nelson. Ten vymezuje tři problémové oblasti ekonomie. Zastává názor, že neustálé objevování nových technologií a technologické inovace trvale narušují rovnováhu trhu. Dále se Nelson zabýval pojetím firmy. Podle něj ekonomové dostatečně

neusilují o porozumění principům fungování firem. Tvrdí, že firmy jsou chápány izolovaně. Třetí problémovou oblast spatřuje v institucích, které nechápe jen jako organizace samotné, ale především jako zvyklosti, hodnoty a návyky jednotlivců. Institucionální směry se v teoriích regionálního rozvoje výrazněji uplatňují až od 80. let. 20. století.

Z institucionálních směrů se významem malých a středních podniků zabývá *teorie výrobních okrsků a flexibilní specializace*. Hlavními představiteli teorie jsou Bagnasco, Becattini a Brusco. Ti se zabývali fungováním trhu v netradičních průmyslových regionech Itálie, které v poválečném období prošly rychlým hospodářským růstem zapříčiněným rozvojem průmyslové produkce specializovaných malých a středních podniků. Tento hospodářský růst byl Bagnascem připisován pocitu kolektivní sounáležitosti, tradičních hodnot a extrémně velkému podílu malých a středních podniků, jejichž spolupráce je založena na specifickém způsobu spolupráce. Jsou také schopny lépe reagovat na poptávku a na rychle se měnící požadavky na malosériové či módní zboží než podniky velké, zároveň jsou však schopny dosahovat velkých úspor z rozsahu. Brusco popisoval ve své teorii schopnost dosažení takto velkých úspor z rozsahu jako výsledek úzké mezipodnikové spolupráce a existence určitých specializovaných firem, které poskytují malým a středním firmám tzv. reálné služby, které spočívají například v nákupu výrobních faktorů za výhodné ceny, v zajištění výhodných úvěrů nebo vedou účetnictví. Zastává také názor, že tyto malé firmy jsou schopny lépe využívat flexibilní technologie, umožňující vyrábět levněji, než s dřívějšími jednoúčelovými technologiemi, určenými pro sériovou velkovýrobu. Z těchto důvodů stoupenci této teorie malé firmy považují za nejvýznamnější subjekty v regionálním rozvoji. (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 149-152; Klímová, 2008, s. 16)

Další institucionální teorií, zabývající se významem malých a středních podniků je *teorie učících se regionů*, která za nejstrategičtější surovinu považuje znalosti. Učení pak chápe jako rozhodující proces vedoucí k trvale udržitelné konkurenceschopnosti. Autoři tyto znalosti dále specifikují na vědomosti kodifikovatelné, tedy takové, které je možné se naučit a vědomosti nekodifikovatelné, které lze získat pouze vlastní zkušeností. Stoupenci této teorie tvrdí, že učení a inovace však neprobíhají izolovaně v jedné firmě, ale celý proces je ovlivněn vztahy mezi firmou samotnou a jejím prostředím, kterým se v tomto smyslu rozumí síť vztahů s dalšími firmami, institucemi a jakási institucionální struktura dané země či regionu (sociální hodnoty, politická kultura). (Uhlíř a Blažek, 2011, s. 158-159)

3 SOUVISEJÍCÍ POJMY

3.1 Mikroregion

Mikroregiony vznikají ve většině případů seskupením obcí kolem přirozeného centra ve většině případů za účelem společného zájmu obecného rozvoje s cílem dosáhnout určitých žádoucích změn. Méně často jsou svazky obcí zakládány monotematicky (například pro vybudování čistírny odpadních vod, kanalizace atd.). Členské obce tedy při výkonu své samostatné působnosti mohou vzájemně spolupracovat. Sdružování obcí do mikroregionů je výhodné i z hlediska čerpání finančních prostředků na základě mikroregionálních programů a konkrétních projektů, které by obce samotné z velké části nebyly schopné získat. Velikostně mohou být odlišné. (MVR ČR, ©2010; Labounková, 2009b)

Spolupráce mezi obcemi probíhá na základě:

- uzavření smlouvy ke splnění konkrétního úkolu,
- smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (podle zákona č. 128/2000., o obcích),
- založení právnických osob dvěma nebo více obcemi (podle obchodního zákoníku). (Česko, 2000)

3.2 SWOT analýza

SWOT analýza je v evropských podmínkách moderní metodou, používanou v oblasti státní správy a územní samosprávy v regionálním rozvoji a plánování. Pojem Swot analýza je zkratkou anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (ohrožení).

- **Vnitřní analýza – silné a slabé stránky**

Vnitřní analýza vychází z posouzení vnitřní situace regionu. Silné stránky představují konkurenční výhody regionu pro jakékoli typy rozvojových aktivit, jsou chápány jako pozitivní rysy v oblasti, které mohou mít svůj význam při promýšlení projektu k řešení konkrétního problému.

Slabými stránkami jsou chápány faktory, fungující špatně nebo nefungující vůbec a zároveň limitující nebo ohrožující rozvojové aktivity.

- **Vnější analýza – příležitosti a ohrožení**

Příležitostmi se rozumí možnosti využitelné k překonání slabých stránek a rozvíjení silných stránek. Ohroženími se rozumí faktory omezující příležitosti k růstu nebo zabraňující změnám. (Labounková et al., 2009a, s. 20)

Podstata metody spočívá v odhalení a vzájemném porovnání vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu a příležitostí a hrozeb, působících zvenčí. Smysl Swot analýzy spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování slabých stránek, čímž se zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností a omezuje se dopad hrozeb. (Wokoun et al., 2008, s. 176)

PRAKTICKÁ ČÁST

4 MSP V ČESKÉ REPUBLICE

Hospodářství v České republice je řazeno k více rozvinutým hospodářstvím mezi rozvíjejícími se demokraciemi ve střední a východní Evropě. Sektor malého a středního podnikání však v posledních letech svou pozici na trhu příliš znatelně neposiluje, respektive posiluje pouze mírným tempem. Nejvýraznější růst vykazují mikropodniky. Jejich počet až do roku 2010 na celostátní úrovni rostl, na rozdíl od podniků velkých, jejichž počty se od roku 2008 snižují. Mikropodniky si s ohledem na počet pracovních míst vedou lépe než malé a střední podniky.

Částečný vliv na růst malého a středního podnikání má i současně uplatňovaná politika Evropské Unie pro podporu sektoru malých a středních podnikatelů. Malé podniky působí většinou na lokální úrovni, a proto konkurenční soutěž nemusí být vždy natolik silná. Jsou navíc více flexibilnější vůči změnám na trhu a ani krize posledních let tuto kategorii příliš znatelně nezasáhla. Růst těchto malých podniků je však obtížný z důvodu konkurence středních podniků. Střední podniky naopak naráží na konkurenci velkých, převážně zahraničních firem. Pozice velkých firem za poslední roky oslabila, především proto, že byly v důsledku jejich zasažení hospodářskou krizí nuceny provádět racionalizaci a restrukturalizaci svých činností. Docházelo k propouštění zaměstnanců, změně výrobních aktivit a služby začaly tyto velké firmy objednávat od menších podniků. Z toho důvodu pozice malých a středních firem zvláště po hospodářské krizi posílila především v oblasti výroby a dostupnosti výpočetní techniky.

Jak už jsem zmínila, počet malých a středních podniků má mírně rostoucí tendenci a hodnoty jsou trvale nad průměrem Evropské Unie. Současně však je v České republice zhruba o 3000 méně, než tomu bylo v roce 2010. Přidaná hodnota vytvořená podniky v České republice přesahuje úroveň přidané hodnoty vytvořené podniky za EU jako celku.

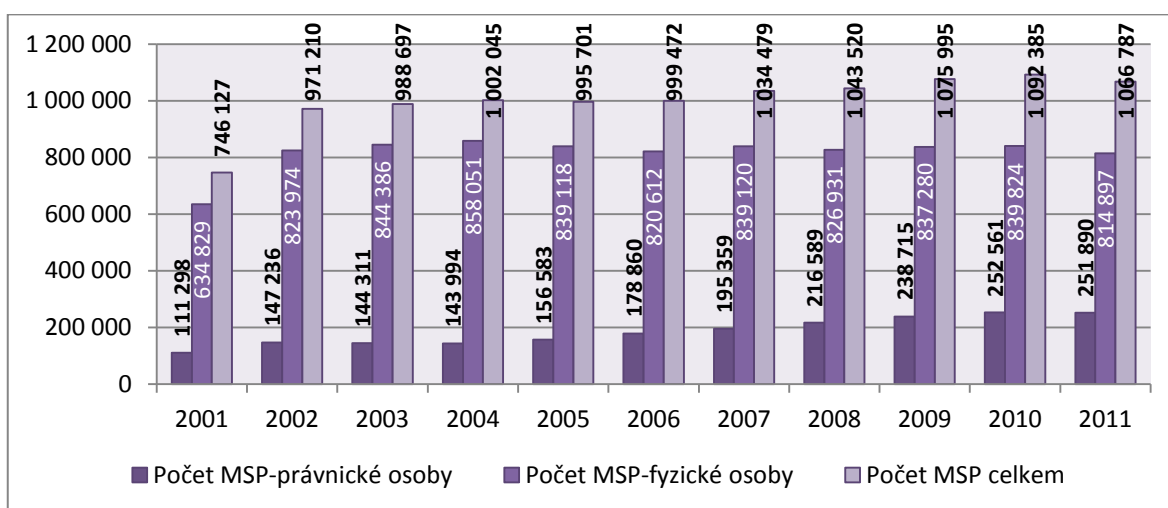
(SME Union Czech republic, ©2006 – 2012; European Commission, 2012)

Pro představu v Evropské Unii malé a střední podniky tvoří více než 98 % všech podniků, tzn. přibližně 20,7 mil. firem, zaměstnávajících více než 87 mil. lidí. Mikropodniky s počtem zaměstnanců menším než 10 představují na celkovém podílu malých a středních podniků celých 92,2 %. Odhady odborníků připisují malým a středním podnikům přínos na celkové zaměstnanosti až 67 % a vytvářejí tak 58 % hrubé přidané hodnoty (k 15. říjnu 2012) (europa.eu, 2012). V podmínkách České republiky jsou velmi důležitými odvětvími obchod a služby. Počet malých a středních firem podnikajících v těchto odvětvích se přibližuje průměru Evropské Unie. Průměr EU představuje 30 % v odvětví obchodu

a 45 % u služeb, přičemž průměr v České republice v těchto odvětvích se pohybuje u obchodu kolem 25 % a u služeb 39 %. Odvětví výroby přesahuje o 10 % průměr Evropské Unie co do zaměstnanosti a přidané hodnoty. Znalostní odvětví a odvětví špičkových technologií odpovídají průměru Evropské Unie. (SME Union Czech republic, ©2006 – 2012; European Commission, 2012)

4.1 Vývoj MSP v letech 2001-2011

Hodnoty malých a středních podniků vykazují přímo úměrný růst, přičemž největší nárůst vykazují mikropodniky, tedy podniky do 9 zaměstnanců. Následující graf ukazuje vývoj počtu MSP od roku 2001 do roku 2011 v členění na právnické a fyzické osoby. Hodnoty za rok 2012 zatím nejsou zpracovány, existují pouze odhady, proto do tabulky nejsou zahrnuty.

Graf 1: Vývoj počtu aktivních ekonomických subjektů v sektoru MSP v letech 2001-2011 (MPO, 2012b)

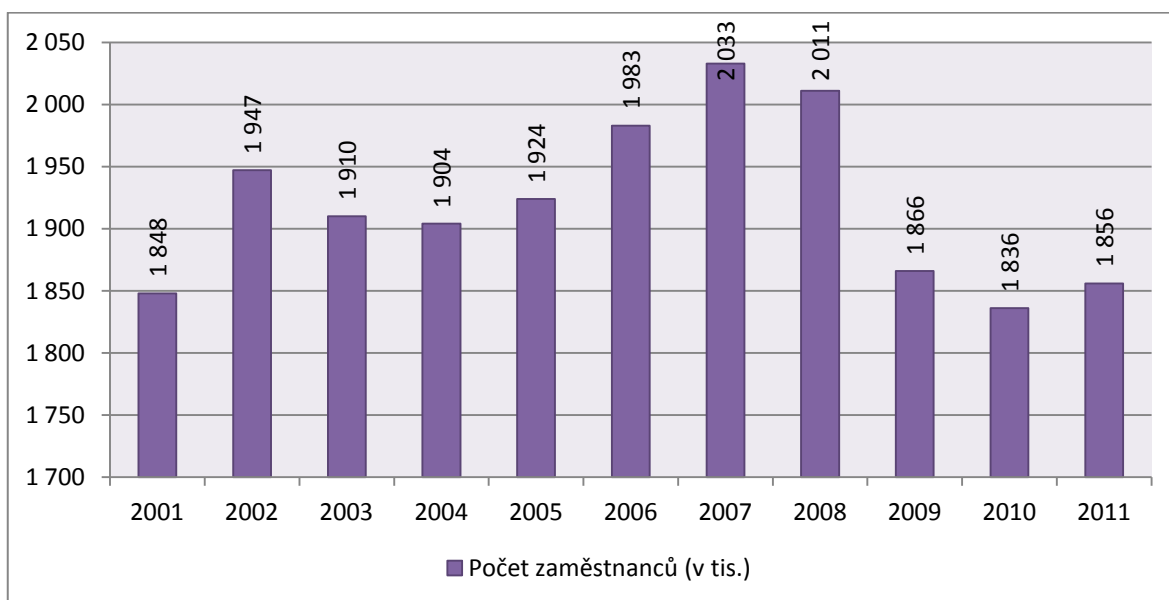
Na základě údajů Českého statistického úřadu zpracovaných Ministerstvem průmyslu a obchodu ve Zprávě o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011 bylo v České republice celkově 1 066 787 malých a středních podnikatelských subjektů. Počet fyzických osob na celkovém počtu malých a středních podnikatelů každoročně představuje alespoň tři čtvrtinový podíl. Vývoj počtu podnikatelů v sektoru malého a středního podnikání má z celkového hlediska rostoucí tendenci. Vývoj počtu fyzických osob má mírně kolísavou tendenci. Ke konci roku 2010 vykazovalo podnikatelskou činnost celkem 1 092 385 subjektů, z toho 839 824 fyzických a 252 561 právnických osob. V roce 2011 podíl právnických osob na celkovém počtu MSP představoval 23,6 %. Ve srovnání

s rokem 2010 došlo k poklesu počtu MSP o 25 598 subjektů. Počet fyzických osob se snížil o 24 927, počet právnických osob o 671 subjektů. Podle ČSÚ podíl MSP na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2011 činil 99,84 %. (MPO, 2012b)

Z odvětvového hlediska MSP bylo podle MPO v roce 2011 registrováno 173 292 aktivních subjektů v oblasti průmyslu. Oproti roku 2010, kdy počet subjektů podnikajících v této oblasti dosahoval hodnoty 178 075, došlo ke snížení o 4783 podniků. V roce 2011 zaměstnávaly průmyslové podniky 598 000 lidí.

Ve stavebnictví byl v roce 2011 počet MSP na úrovni 162 029, což oproti roku 2010, kdy bylo registrováno 167 389 subjektů, znamenalo pokles o 3,20 %. V odvětví obchodu bylo v roce 2011 247 370 subjektů. V roce 2010 počet subjektů dosahoval hodnoty 252 311, došlo tak za rok 2011 k poklesu o 2,13 %. Zaměstnanost v odvětví obchodu vzrostla v roce 2011 oproti roku 2010 o 0,82 %. Počet ekonomicky aktivních MSP ve službách dosahoval v roce 2011 hodnoty 348 760. Oproti roku 2010 tak došlo k poklesu o 4996 podniků. Zaměstnanost v sektoru služeb ale vzrostla a to až o 16 tisíc zaměstnanců, v poměru o 4,71 %. Od roku 2009 počet ekonomicky aktivních subjektů v odvětví průmyslu a obchodu roste, v sektoru služeb nastalo oživení po roce 2010. (MPO, 2012b)

4.2 Zaměstnanost v sektoru MSP

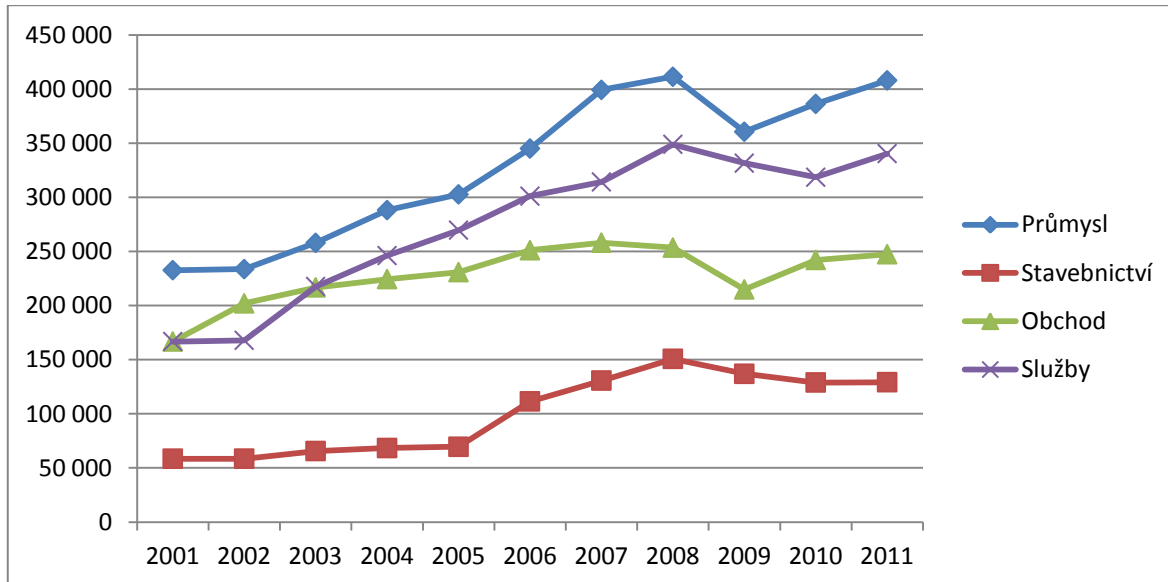
Graf 2: Vývoj zaměstnanosti v sektoru MSP v ČR (MPO, 2012b)

Vývoj zaměstnanosti v sektoru MSP ukazuje graf č. 2. Celkový počet zaměstnanců v sektoru MSP se od počátku sledovaného období zvýšil o 8 tisíc, tedy o 0,43 %.

Od roku 2008 zaměstnanost mírně klesala a v roce 2010 bylo v sektoru MSP zaměstnáno 1 836 000 lidí. Během těchto tří let došlo v sektoru malých a středních podniků k největšímu úbytku a to o celých 175 000 zaměstnanců. V roce 2011 hodnota stoupla na 1 856 000. Oproti roku 2010 se tedy počet zaměstnaných v sektoru MSP v roce 2011 zvýšil o celých 20 000, což představuje celkem 1,09 %. Podle údajů Českého statistického úřadu v roce 2011 podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v České republice představoval nadpoloviční většinu, přesně 60,85 %.

4.3 Vývoj účetní přidané hodnoty MSP

Účetní přidaná hodnota je ekonomickým ukazatelem měřícím finanční výkonnost podniku. Její hodnota vyjadřuje, kolik podnik přidal k nakoupeným vstupům, zboží a službám. Vypočte se jako součet obchodní marže (tj. rozdíl mezi tržbami a náklady vynaloženými na prodané zboží), tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb, změny stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby, aktivace. Od výsledné částky je odečtena výkonová spotřeba. Zjednodušeně řečeno jde o rozdíl mezi dosaženým čistým provozním ziskem a celkovými náklady na kapitál. (IHNEC.CZ, ©1996-2013; ČSÚ, ©2010-2011)

Graf 3: Vývoj účetní přidané hodnoty MSP podle odvětví (v mil. Kč.) (vlastní zpracování na základě MPO)

Graf č. 3 znázorňuje vývoj MSP z hlediska účetní přidané hodnoty v průmyslu, stavebnictví, obchodu a službách. Za sledované období vykazují všechna odvětví hospodářství růst v účetní přidané hodnotě až do roku 2008. Propad je zapříčiněn hospodářskou krizí.

Od roku 2009 účetní přidaná hodnota v odvětví průmyslu a obchodu roste. V odvětví průmyslu se účetní přidaná hodnota zvýšila v roce 2011 oproti roku 2010 o 21 744 mil. Kč. Z hodnoty 386 224 mil. Kč na 407 968 mil. Kč, což představuje nárůst o 5,63 %.

Účetní přidaná hodnota vytvořená v MSP obchodu, činila za rok 2011 247 370 mil. Kč. Oproti roku 2010, kdy účetní přidaná hodnota představovala 242 113 mil. Kč, se tak zvýšila o 5257 mil. Kč. V sektoru služeb nastalo oživení po roce 2010. Účetní přidaná hodnota vytvořená v odvětví služeb v roce 2011 vzrostla oproti roku 2010 o 21 821 mil. Kč na částku 340 296 mil. Kč, tedy o 6,86 %. Účetní přidaná hodnota vytvořená v odvětví stavebnictví vzrostla v roce 2011 na 129 186 mil. Kč. Oproti roku 2010, kdy hodnota činila 128 914 mil. Kč, to znamenalo nárůst o celých 272 mil. Kč. (MPO, 2012b)

4.4 Živnostenské oprávnění

Mezi ukazatele, které charakterizují přístup obyvatelstva k podnikání, patří počet podnikatelů a počet vydaných živnostenských oprávnění. Tabulka č. 4 ukazuje vývoj počtu vydaných živnostenských oprávnění v členění živnostenských oprávnění vydaných pro živnosti koncesované, vázané, řemeslné, volné a živnosti vydané FO a PO.

Tab. 4: Vývoj počtu vydaných ŽO 2008 – 2012 (vlastní zpracování na základě materiálů Živnostenského úřadu Hranice)

Počet ke dni	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Celkem platných ŽO	2 815 400	2 898 826	3 009 443	3 146 013	3 225 372
- pro živ. koncesované	112 162	112 213	115 742	119 234	119 989
- pro živ. vázané	221 441	224 478	236 158	274 584	296 256
- pro živ. řemeslné	796 552	829 476	858 011	885 019	900 714
- pro živ. volné	1 685 245	1 732 659	1 799 532	1 867 176	1 908 413
ŽO pro FO	2 315 748	2 382 609	2 461 620	2 565 890	2 615 915
ŽO pro PO	449 652	516 217	547 823	580 123	609 457
ŽO pro cizince	84 488	96 402	101 429	105 119	104 377
Podnikatelé celkem	2 112 424	2 173 615	2 233 474	2 293 241	2 318 690
- FO	1 826 928	1 868 756	1 908 925	1 950 323	1 957 218
- PO	285 496	304 859	324 549	342 918	361 472
Podnikatelé cizinci celk.	77 158	87 753	90 983	93 059	91 040

Podle údajů živnostenského rejstříku počet osob v ČR držících živnostenské oprávnění rok od roku roste. Od roku 2008 se počet vydaných živnostenských oprávnění zvýšil o 12,7 %. K 31.12.2012 bylo evidováno 3 225 372 živnostenských oprávnění, což je o 79 359 více než v roce 2011. Největší podíl živnostenských oprávnění tvoří živnosti volné a to až 59,2 %. Jde o živnosti, u kterých není vyžadováno prokazování odborné ani jiné způsobi-

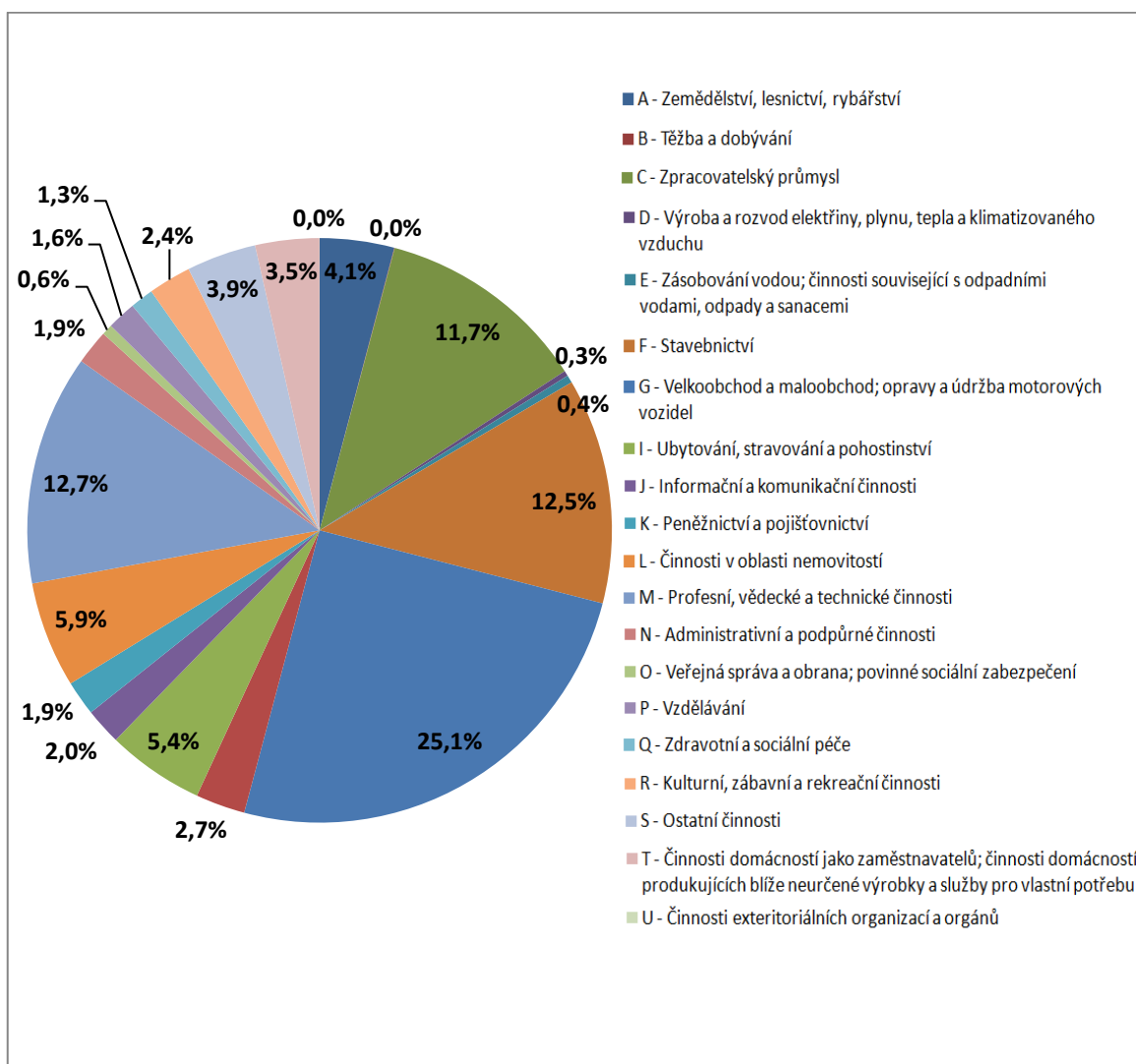
losti. Pro živnosti řemeslné, pro jejichž provozování je nutné splnit zákonem stanovenou odbornou způsobilost, bylo v roce 2012 vydáno 27,9 % ze všech vydaných živnostenských oprávnění. Pro živnosti vázané, kdy musí být způsobilost prokázána dokladem o uznání odborné kvalifikace, bylo vydáno 9,2% živnostenských oprávnění. 3,7 % pak bylo v roce 2012 vydáno pro živnosti koncesované. Mezi podnikateli, působícími v ČR, bylo v roce 2012 celkem 91 040 cizinců, což je o 2014 méně než v roce 2011, zároveň však o 15 % více než v roce 2008. Nejvíce živnostenských oprávnění zde mají cizinci původem z Ukrajiny (cca 36 tisíc ŽO), Vietnamci (cca 35 tisíc ŽO) a Slováci (14 tisíc ŽO). (Živnosti.eu, ©2010-2013; Živnostník.cz, ©1997 – 2013)

Ke konci roku 2012 bylo v České republice 2 318 690 podnikajících subjektů, z nichž necelé dva miliony tvoří osoby fyzické, zbytek právnické osoby. Skutečná hodnota počtu aktivních podnikatelů je ale zřejmě nižší, protože řada živnostníků vlastní více oprávnění nebo živnost využívají pouze jako vedlejší zdroj příjmů. (Živnostník.cz, ©1997 – 2013)

4.5 Klasifikace ekonomických činností NACE - ČR

Statistickou klasifikaci ekonomických činností NACE používá Evropská Unie. Následující graf ilustruje odvětvové podíly ekonomických činností, které jsou hlavním předmětem podnikání konkrétních ekonomických subjektů a podílí se největší měrou na tvorbě přidané hodnoty konkrétní jednotky. (ČSÚ, ©2013b)

Graf č. 4 ilustruje rozložení ekonomických aktivit subjektů malého a středního podnikání do jednotlivých odvětví ekonomických činností.

Graf 4: Klasifikace ekonomických činností v České republice (k r. 2012) (vlastní zpracování na základě ČSÚ)

Ke konci roku 2012 bylo podle ČSÚ v sektoru MSP evidováno 2 637 758 ekonomických subjektů. Největší podíl malých a středních podniků prováděl svou ekonomickou činnost v sekci velkoobchodu a maloobchodu (662 901). Druhým nejvíce zastoupeným odvětvím v ČR ve struktuře MSP jsou ekonomické subjekty podnikající v profesních, vědeckých a technických činnostech. V roce 2012 jich bylo registrováno 336 082. Odvětví stavebnictví je hlavním předmětem činnosti pro 12,5 % ekonomických subjektů (329 078). Ve struktuře ekonomických činností je významně zastoupen zpracovatelský průmysl s 308 406 ekonomickými subjekty s podílem 11,7 %. Menší měrou se na struktuře ekonomických činností MSP podílí zemědělství, lesnictví a rybářství, které jsou hlavním předmětem činnosti pro 4,1 % malých a středních podniků v České republice (108 550). Podnikání v oblasti ubytování, stravování a pohostinství je charakteristické pro 5,4 % malých a středních podniků (142 087). Minimální podíl (0,3 %) připadá na odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, typickým pro 7739 MSP. Malé a střední podniky, zaměřené na kulturní, zábavní a rekreační činnost se na struktuře podílejí 2,4 % (62 434).

Poměrně malý podíl představují malé a střední podniky zaměřené na oblast zdravotní a sociální péče. Při 34 035 subjektech tvoří pouze 1,3 % z odvětvové struktury ČR. V porovnání počtu velkých podniků připadajících na jednotlivá odvětví právě v tomto odvětví však působí nejvíce ekonomických subjektů, řadících se do této velikostní kategorie. V kategorii 250 – 499 zaměstnanců je evidováno 66 podniků zaměřených na zdravotnictví. Stejný počet (66) je řazen do velikostní kategorie 500 – 999 zaměstnanců.

Činnosti v odvětví veřejné správy a obrany jsou charakteristické pro 15 715 malých a středních podniků. Stejně tak jako v odvětví zdravotnictví, i zde působí v porovnání počtu velkých podniků podílejících se na struktuře ostatních odvětví mnohem více velkých podniků než v odvětvích jiných. Do kategorie 250 – 499 zaměstnanců patří 87 podniků, kategorie 500 – 999 zahrnuje 47 ekonomických subjektů.

Odvětví extertoriálních činností a orgánů se na struktuře MSP podílí tak nízkým počtem (143), že v grafu není zachycen. Podrobné rozpracování počtu malých a středních ekonomických subjektů v jednotlivých odvětvích se nachází v příloze diplomové práce (příloha č. II). (ČSÚ, ©2013c)

5 MIKROREGION HRANICKO

5.1 Základní údaje

Mikroregion Hranicko je dobrovolným svazkem 22 spádových obcí v oblasti města Hranice, založeným v roce 2001 za účelem realizace společných projektů a spolupráce v oblasti kulturního a hospodářského života členských obcí. Mikroregion se nachází v nejvýchodnějším výběžku okresu Přerov v Olomouckém kraji na rozhraní Moravské brány a Podbeskydské pahorkatiny v nadmořské výšce od 250 až 502 metrů n.m. Skrze území mikroregionu prochází od severovýchodu k jihovýchodu znatelný geologický zlom, ve kterém se v okolí města Hranic vyskytují minerální prameny, které daly vzniknout lázním Teplice nad Bečvou. V oblasti mikroregionu se vyskytuje 7 lokalit NATURA 2000, 10 maloplošných chráněných přírodních rezervací a památek. Prochází tudy nejnižší položený úsek hlavního evropského rozvodí Černého a Baltského moře. Územím protéká řeka Bečva s největšími přítoky Velička a Ludina. Z hlediska využití ploch lze území charakterizovat jako zemědělskou krajinu. Lesy pokrývají přibližně 20 % plochy území. (Mikroregion Hranicko, ©2007-2013a)

Oblast mikroregionu Hranicko spadá mezi regiony se soustředěnou podporou státu. Území okresu Přerov, na kterém se mikroregion nachází, je řazen mezi hospodářsky slabé regiony. (MPO, ©1997-2013b)

Obr. 1: Mapa mikroregionu Hranicko (Hranicko, ©2010)

V tabulce č. 5 je pro ilustraci uvedena základní územní charakteristika mikroregionu Hranicko, ve srovnání s okresem Přerov, Olomouckým krajem a Českou republikou.

Tab. 5: Základní údaje mikroregionu Hranicko k r. 2011 (ČSÚ, ©2013a)

	Počet obcí	Statut města	Počet obyvatel	Rozloha (km ²)
Mikroregion Hranicko	22	2	31 486	269
Okres Přerov	104	6	133 023	845
Olomoucký kraj	399	30	638 638	5267
Česká republika	6249	592	10 513 209	78 866

Mikroregion Hranicko se člení na 22 obcí, z toho dvě obce mají statut města (Hranice, Potštát), jedna obec má statut městyse (Hustopeče nad Bečvou).

5.2 Činnost sdružení

Aktivity svazku jsou směřovány na řešení problémů týkajících se samosprávy obcí, hospodářského, sociálního a kulturního života obcí, dále na koordinaci postupu při řešení problémů ve vztahu k orgánům státní správy a vyšších samosprávních celků. Činnost mikroregionu spočívá v podpoře a řešení problémů především v oblastech zemědělského a nezemědělského podnikání, nezaměstnanosti, rozvoji a diverzifikaci nezemědělských prostor, v péči o památky, zdravotní péče a sociálních služeb, podpory dopravní obslužnosti, venkovské turistiky, péče o veřejná prostranství, využití netradičních zdrojů a energie. Dále jsou aktivity svazku orientovány na spolupráci a výměnu know-how mezi partnerskými obcemi mikroregionu a zeměmi EU, na zřízení studijního, koordinačního centra pro podporu společenské problematiky, vzájemnou pomoc při třídění a skladování odpadu a likvidaci nebezpečného odpadu a na spolupráci s Regionální agenturou pro rozvoj střední Moravy Olomouc na mikroregionálních projektech. (Mikroregion Hranicko, ©2007-2013c)

5.3 Orgány svazku

Nejvyšším orgánem dobrovolného svazku obcí mikroregionu Hranicko je *Valná hromada*, která rozhoduje o všech záležitostech svazku, pokud není stanoveno jinak. Je tvořena zástupci členských obcí mikroregionu. Do pravomoci valné hromady spadá schvalování, doplnění a změny stanov, volba předsedy a místopředsedy svazku, schvalování rozpočtu a jeho změn, schvalování závěrečného účtu, schvalování vstupu obcí do svazku mikroregionu Hranicko, zániku členství obce aj. Statutárním orgánem svazku je *předseda svazku*, kterým je v současné době starosta členské obce Střítež nad Ludinou. Výkonným a koordi-

načním orgánem svazku je *Rada svazku*, ta je tvořena předsedou svazku, místopředsedou svazku a dalšími pěti členy - starosty členských obcí mikroregionu. Do pravomoci Rada náleží realizace usnesení Valné hromady, zpracování návrhu rozpočtu svazku a realizace úkolů, které nejsou svěřeny ostatním orgánům svazku. Funkční období rady je jeden rok. Kontrolním orgánem mikroregionu je *Kontrolní komise*, volená valnou hromadou, v čele stojí její předseda. Ten je volen členy kontrolní komise. Komise předkládá zprávu o své činnosti Valné hromadě. Kontrolní orgán má v současné době 3 členy. (Mikroregion Hranicko, ©2007-2013b)

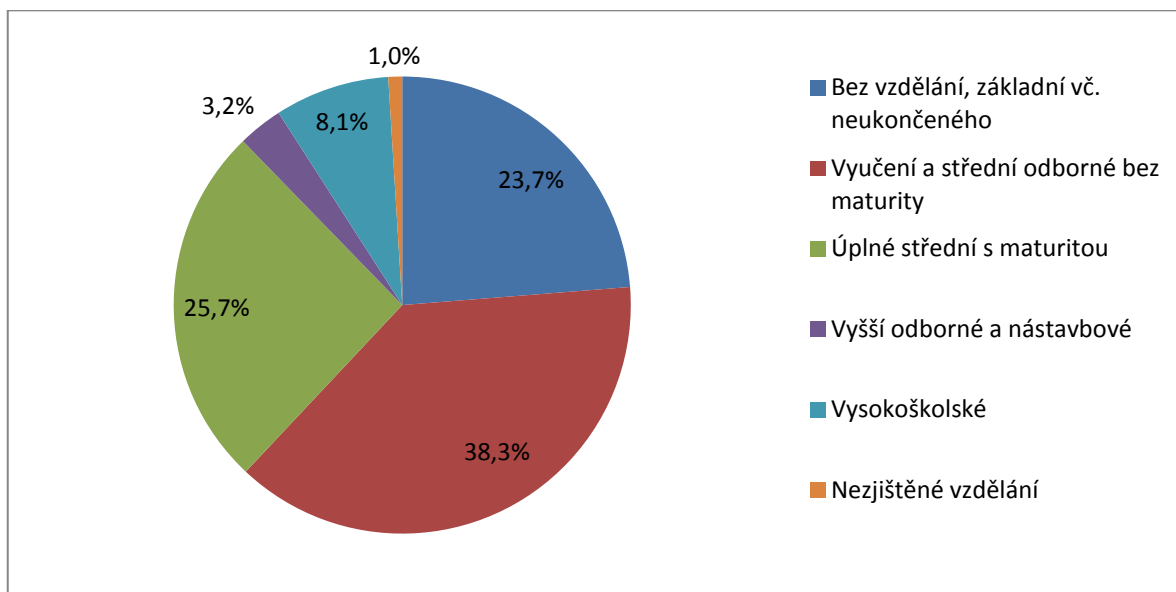
5.4 Obyvatelstvo a vzdělanost

Centrem mikroregionu je město Hranice se skoro 19ti tisíci obyvateli, pouze 3 další obce mají více než 1000 obyvatel, naopak nejvíce obcí je s počtem obyvatel do pěti set. Dohromady na území mikroregionu žije 31 486 obyvatel, z toho 15 356 mužů a 16 130 žen. Jmenovitý seznam obcí tvořící svazek ukazuje následující tabulka.

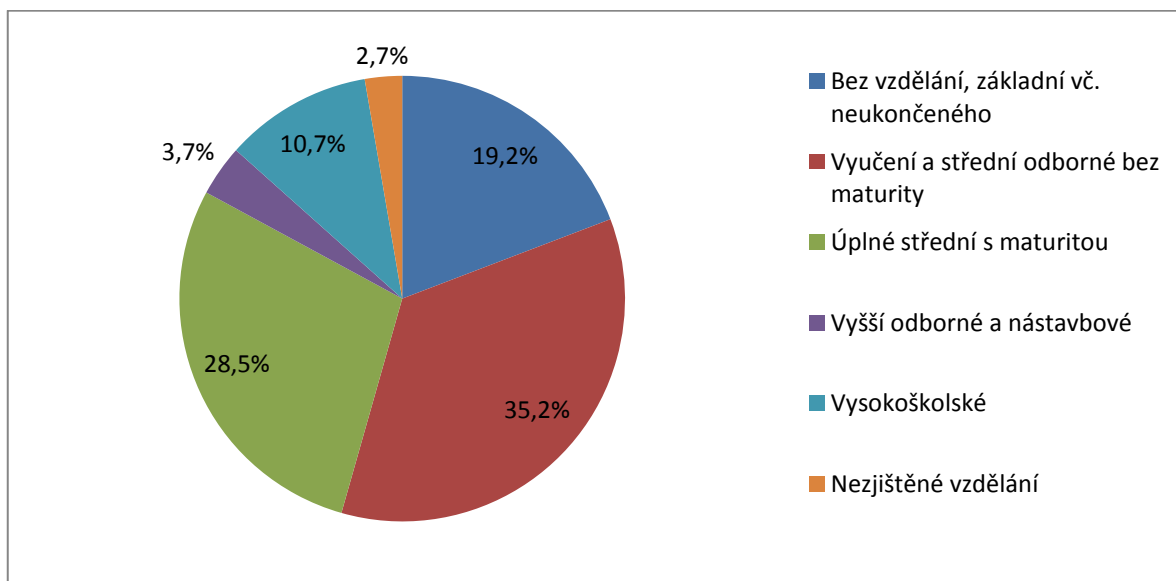
Tab. 6: Počet obyvatel v obcích mikroregionu Hranicko k r. 2011 (ČSÚ, ©2012)

Obec	Počet obyvatel	Muži	Ženy
Bělotín	1823	915	908
Býškovice	398	198	200
Černotín	757	362	395
Dolní Těšice	58	26	32
Horní Těšice	155	74	81
Horní Újezd	444	232	212
Hranice	18 804	9080	9724
Hustopeče nad Bečvou	1740	825	915
Jindřichov	487	239	248
Klokočí	250	124	126
Milotice nad Bečvou	299	153	146
Opatovice	799	403	396
Partutovice	510	258	252
Polom	279	136	143
Potštát	1194	612	582
Radíkov	144	70	74
Skalička	552	243	309
Střítež nad Ludinou	832	412	420
Špičky	296	147	149
Ústí	560	290	270
Všechovice	874	441	433
Zámrsky	231	116	115

Podle údajů SDLB bylo k roku 2011 v mikroregionu Hranicko celkem 14 984 ekonomicky aktivních obyvatel, z nichž zaměstnaných bylo 13 258. Významný předpoklad pro úspěšný rozvoj regionu představuje vzdělanostní struktura obyvatelstva, přičemž vyšší dosažené vzdělání znamená lepší předpoklady k rozvoji. Graf č. 6 znázorňuje úroveň vzdělanosti v mikroregionu k roku 2011. Pro srovnání vývoje v oblasti vzdělání je zde vložen graf ilustrující úroveň vzdělanosti obyvatelstva nad 15 let v mikroregionu Hranicko v roce 2001. (graf č. 5)

Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v mikroregionu Hranicko k r. 2001
(vlastní zpracování na základě ČSÚ)

Graf 6: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v mikroregionu Hranicko k r. 2011
(vlastní zpracování na základě ČSÚ)

Nejvíce osob starších 15-ti let je vyučených nebo má střední odborné vzdělání bez maturity. V mikroregionálním měřítku tohoto vzdělání dosáhlo 9208 (35,2 %). Oproti roku 2001, kdy takto vzdělaných bylo v mikroregionu 9994 osob (38 %), došlo ke snížení téměř o 3 %. Počet osob s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním bylo k roku 2011 celkem 3774 osob (14,4 %), čistě vysokoškolsky vzdělaných bylo pak 10,7 %. Pro ilustraci celorepublikový průměr vysokoškolsky vzdělaných tvoří 12,5 %, krajský průměr pak 11,4 %. Oproti roku 2001, kdy počet osob s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním činil 2949 (11,3 %), z toho čistě vysokoškolsky vzdělaných bylo 8 %, se počet vysokoškolsky vzdělaných osob navýšil o skoro 3 %.

Početnou skupinu (19,2 % v roce 2011, 24 % v roce 2001) tvoří osoby se základním vzděláním včetně neukončeného vzdělání. Z celkových 26 150 osob nad 15 let do této vzdělanostní kategorie spadá 5018 osob. Během 10 let tak došlo k výraznému snížení počtu osob se základním vzděláním a to téměř o 5 %. Právě tato skupina je nejvíce ohrožena nezaměstnaností. Celých 28,5 % obyvatel v mikroregionu, tedy 7452 (k roku 2011) dosáhla středního vzdělání zakončeného maturitou. V roce 2001 ukončilo vzdělání maturitou 6 723 osob (25,7 %). (ČSÚ, ©2009-2013; ČSÚ, ©2009-2011)

V obcích mikroregionu existují velké regionální rozdíly v úrovni vzdělanosti. Větší procento vysokoškolsky vzdělaných osob je v Hranicích, kdy z celkových 15 734 osob nad 15 let je vysokoškolsky vzdělaných 13 %, tedy 2038 osob. V ostatních obcích mikroregionu je počet osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním nižší. Souvisí to mimo jiné i s věkově starší populací na vesnicích, zapříčiněnou odchodem mladých rodin do větších měst za prací. (Region Hranicko, ©2007-2013)

5.5 Nezaměstnanost

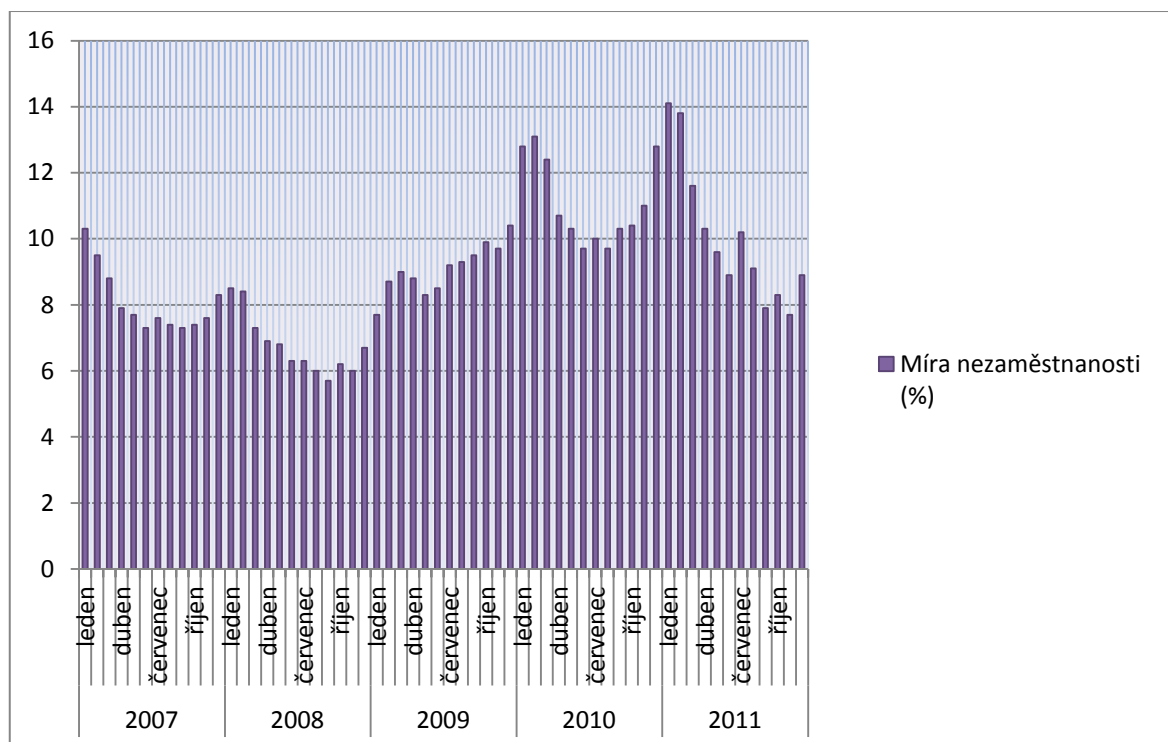
Registrovaná míra nezaměstnanosti v obcích mikroregionu Hranicko podle propočtů údajů Regionálního informačního servisu za rok 2011 činila 8,9 %. Pro ilustraci na úrovni České republiky jako celku míra nezaměstnanosti dosahovala hodnoty 8,62 %. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu je tedy o 0,28 % o vyšší než činí celorepublikový průměr. Registrovaná míra nezaměstnanosti Olomouckého kraje se pohybovala na konci roku 2011 na úrovni 11,37 %. Ve srovnání míry nezaměstnanosti mezi kraji České republiky se řadí Olomoucký kraj, na jehož území se mikroregion nachází, mezi kraje s nejvyšší mírou nezaměstnanosti hned po Ústeckém kraji. (Olomoucký kraj, 2012)

V roce 2011 byla nejvyšší hodnota nezaměstnanosti registrována v obci Polom s 279 obyvateli, kde dosahovala úrovně 22,08 %. Úroveň nezaměstnanosti žen se pohybovala na hodnotě 27,94 %. V Bělotině, obci s druhou největší mírou registrované nezaměstnanosti regionu pak dosahovala 13,30 %. Naopak nejnižší procento nezaměstnanosti (5,30 %) vykazuje obec Ústí s 560 obyvateli. Úroveň nezaměstnanosti v Hranicích se ke konci roku 2011 pohybovala na úrovni 10,57 %, u mužů 9,63 %, u žen 11,67 %. Patří tak mezi obce s vyšší mírou nezaměstnanosti. (RISY, ©2012)

Existuje zde nesoulad mezi daty Regionálního informačního servisu a SDLB. Podle počtů údajů SDLB v roce 2011 míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hranicko činila 10 % (podle RISY 8,9 %). Tabulka č. 7 zachycuje stav nezaměstnanosti v mikroregionu od roku 2007.

Tab. 7: Stav míry nezaměstnanosti v mikroregionu Hranicko v letech 2007- 2011
(vlastní zpracování na základě MPSV)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Míra nezaměstnanosti (%)	8,1	6,8	9,1	11,1	10

Graf 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v obcích mikroregionu Hranicko v letech 2007-2011
(vlastní zpracování na základě MPSV)

Vývoj stavu míry nezaměstnanosti v mikroregionu Hranicko od roku 2007 do roku 2011 je zachycen v grafu č. 7. Míra nezaměstnanosti dosahovala nejnižších hodnot v září roku 2008 (5,7 %). Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti (14,1 %) byla vypočtena k lednu roku 2011. (MPSV, 2012)

Za sledované období má vývoj míry nezaměstnanosti kolísavou tendenci. Do září roku 2008 se nezaměstnanost spíše snižovala. V dalších letech docházelo opět k nárůstu nezaměstnanosti v mikroregionu v důsledku ekonomické krize. Stav nezaměstnanosti v mikroregionu je také negativně ovlivněn sezónními výkyvy ve stavebnictví, zpracovatelském průmyslu a zemědělství.

5.6 Dopravní infrastruktura

Mikroregion je velmi dobře dostupný díky jeho výhodné poloze na hlavních dopravních tazích: silniční tahy Olomouc – Ostrava / Žilina, dálnice D1 Lipník – Běloutín – Ostrava, panevropský železniční koridor Praha/Vídeň – Varšava. Město Hranice, které je centrem mikroregionu, se nachází v prostoru, kde se kumulují dopravní a inženýrské koridory na hlavním železničním tahu Přerov – Ostrava, s významnou odbočkou ve směru na Slovensko. Město Hranice je rozděleno na sedm místních částí, jejichž napojení zajišťuje MHD. Území regionu je protknuto sítí silnic I., II. a III. třídy o celkové délce téměř 300 km. Silnice I. třídy č. 35 ve směru na Valašské Meziříčí, po níž vede silniční tah E442, silnice č. 47 směrem na Lipník nad Bečvou a silnice č. 48 směrem na Nový Jičín tvoří dopravní páteř území. (Ondriášová, 2011)

Silnice

Pro silniční dopravu mají největší význam:

- silnice I/35 Hranice na Moravě – Valašské Meziříčí,
- silnice I/47 Přerov - Lipník nad Bečvou – Běloutín – Fulnek – Bílovec,
- silnice I/48 Běloutín – Frýdek-Místek – Český Těšín – Polsko,
- krátký úsek rychlostní komunikace R 48 (Běloutín).

Územím regionu prochází mimo hustou provázanou síť silnic III. třídy také:

- silnice II/438 Hranice – Bystřice pod Hostýnem – Holešov – Otrokovice,
- silnice II/439 Teplice nad Bečvou – Kunovice,
- silnice II/440 Potštát – Hranice,
- silnice II/441 Velký Újezd – Potštát – Odry. (Ředitelství silnic a dálnic ČR, ©2012)

Železnice

Mikroregionem prochází trať Českých drah č. 270, která tvoří železniční spojení Prahy se Severní Moravou, Polskem a Slovenskem (Praha – Česká Třebová – Přerov – Hranice – Bohumín). Dále celostátní dvoukolejná elektrifikovaná železniční trať č. 280, která také zajišťuje jedno ze železničních spojení se Slovenskem. Trať vede z Hranic přes Valašské Meziříčí, Vsetín přes státní hranice se Slovenskem až do Púchova. (Správa železniční dopravní cesty, ©2009-2012)

6 MSP V MIKROREGIONU HRANICKO

Podle údajů Regionálního informačního servisu ke konci roku 2011 působilo v mikroregionu Hranicko celkem 6448 ekonomických subjektů. Podniky bez zaměstnanců představují 32,7 % (2106) ze všech ekonomických subjektů v mikroregionu. Podíl těch, kteří své počty zaměstnanců nevedli, činí 56,5 % (3645). (RISY, ©2012)

Tab. 8: Počet MSP v mikroregionu Hranicko k r. 2011 (vlastní zpracování na základě RISY)

MSP podle počtu zaměstnanců	Počet
Mikropodnik (1-9 zaměstnanců)	504
Malý podnik (10-49 zaměstnanců)	151
Střední podnik (50-249 zaměstnanců)	37
Velký podnik (< 249 zaměstnanců)	5
Podnik bez zaměstnanců včetně neuvedeno	5751

Tabulka č. 8 zobrazuje počet ekonomických subjektů v mikroregionu Hranicko, rozdělených podle počtu zaměstnanců. Největší podíl představují ekonomické subjekty bez zaměstnanců včetně těch, jejichž počet zaměstnanců nebyl uveden. Procentuálně tato skupina činí 89,20 % ze všech ekonomických subjektů v mikroregionu. Podniky s méně jak deseti zaměstnanci tvoří 7,82 % z celkových 6448 ekonomických subjektů, 2,34 % podniky od 10 do 49 zaměstnanců. Podíl středních podniků v ekonomické struktuře mikroregionu činí 0,57 %, velké podniky, tedy podniky s více jak 249 zaměstnanci tvoří pouhých 0,07 %. Malé a střední podniky ve struktuře MSP tvoří až 99,9 % všech ekonomických subjektů na území mikroregionu Hranicko.

Nejvíce ekonomických subjektů, více jak 64 % provádí svou činnost na území města Hranice, centra mikroregionu. Je zřejmé, že s ohledem na velikost obcí se podniky zaměstnávající nad 249 zaměstnanců nacházejí pouze na území Hranic. Počet podniků v jednotlivých obcích mikroregionu vzhledem k počtu jejich zaměstnanců ilustruje tabulka č. 9 zpracována na základě propočtů RISY (©2012a).

Tab. 9: MSP v obcích mikroregionu k r. 2011 (vlastní zpracování na základě RISKY)

Obec	Celkem	V tom podle počtu zaměstnanců					Bez zaměstnanců	Neuvedeno
		1-9	10-49	50-249	< 249			
Bělotín	321	32	6	2	0	91	190	
Býškovice	78	7	2	0	0	27	42	
Černotín	129	5	3	1	0	41	79	
Dolní Těšice	11	2	0	0	0	6	3	
Horní Těšice	32	3	1	0	0	14	14	
Horní Újezd	87	7	2	0	0	34	44	
Hranice	4155	335	103	27	5	1290	2395	
Hustopeče n.B.	272	21	5	1	0	93	152	
Jinřichov	77	3	1	0	0	22	51	
Klokočí	40	4	0	0	0	14	22	
Milotice n.B.	52	4	1	2	0	18	27	
Opatovice	168	14	7	1	0	62	84	
Partutovice	110	8	1	1	0	47	53	
Polom	45	4	1	0	0	15	25	
Potštát	206	8	7	0	0	79	112	
Radíkov	31	3	0	0	0	12	16	
Skalička	96	6	2	1	0	37	50	
Střítež n. L.	159	9	4	0	0	70	76	
Špičky	45	4	1	0	0	17	23	
Ústí	113	9	0	0	0	50	54	
Všechnovice	186	14	3	1	0	57	111	
Zámrský	35	2	1	0	0	10	22	

Velké podniky se nachází pouze v Hranicích. Hlavním důvodem vyjma výhody spočívající v samotné velikosti města a počtu obyvatel, je existence lukrativních objektů a pozemků vhodných k podnikání a také výhodnější poloha v blízkosti hlavních dopravních tahů ve srovnání s ostatními obcemi.

Existence firem střední velikosti hraje v mikroregionu důležitou roli. Na celém území mikroregionu Hranicko se nachází dohromady 37 firem, spadajících do velikostní kategorie 50 až 249 zaměstnanců. Tři čtvrtiny těchto podniků jsou situovány na území města Hranice, 10 podniků pak v ostatních obcích mikroregionu. Zmíním zde proto ty nejvýznamnější z nich. V Miloticích nad Bečvou sídlí dvě firmy s počtem zaměstnanců splňujících kritéria středního podniku. Jsou jimi E-Technik s.r.o. a firma Ing. Petr Gross s.r.o.

Společnost E-Technik s.r.o., která je součástí německé firmy Prettl a zabývá se výrobou kuchyňských a tepelných spotřebičů pro domácnost a v současné době zaměstnává

200 lidí. Podnik Ing. Petr Gross s.r.o., se sídlem v areálu firmy E-technik, který svou podnikatelskou činnost zaměřuje na zpracování plastů, zaměstnává podle posledních údajů 103 osob. (E-technik; IPG, ©2013)

V městysi Hustopeče nad Bečvou má své sídlo společnost s dlouhou rodinnou tradicí Váhal a spol. s.r.o., která se zabývá výrobou a prodejem masných a lahůdkářských výrobků. Velikostně se řadí mezi střední podniky. (Živé obce, ©2013b)

V obci Běloutín, která leží na důležitém silničním a železničním spoji Olomouc – Ostrava, se nacházejí dvě firmy střední velikosti a to firma Tigemma a BBA Hranice spol. s.r.o. Společnost Tigemma, zabývající se strojírenstvím má v současnosti asi 90 zaměstnanců. Firma BBA Hranice, spol. s.r.o., která se zabývá výrobou čerpací techniky a potrubních spadá co do počtu zaměstnanců do kategorie středních podniků. Všechny tyto firmy jsou tedy významnými zaměstnavateli pro lidi z širokého okolí. (Živé obce, © 2013a)

6.1 Počet MSP podle právní formy podnikání

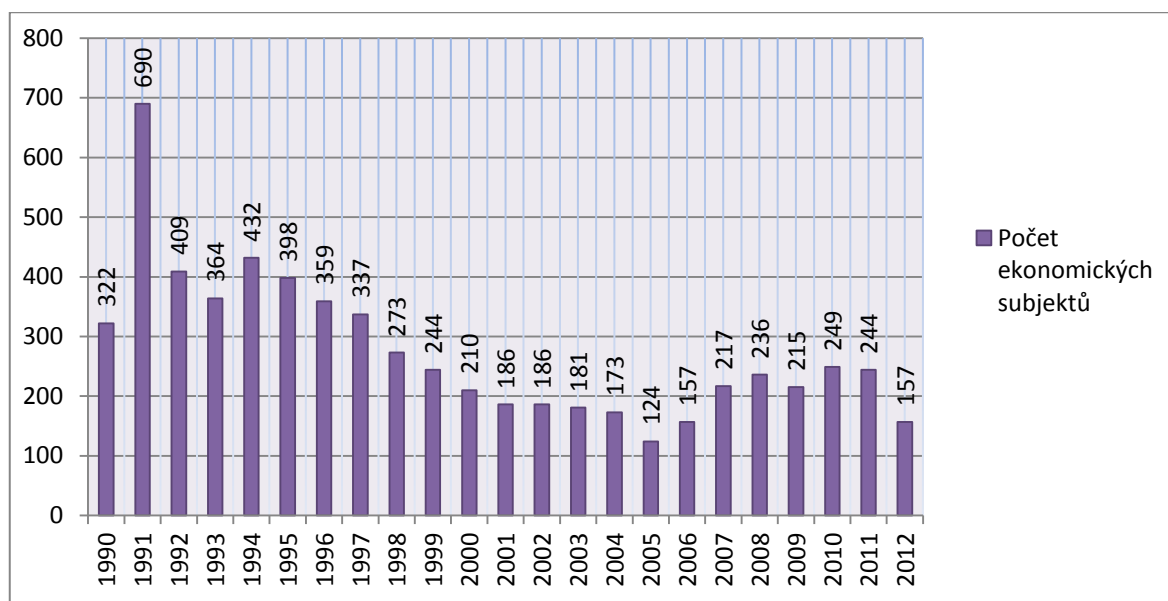
Počet fyzických a právnických osob rozdělených podle právní formy zobrazuje tabulka č. 10. Informace jsou čerpány z Regionálního informačního servisu, existuje zde ale nesoulad mezi daty převzatými z databáze Albertina. Údaje o počtu fyzických a právnických osob v mikroregionu, jsou čerpány z Regionálního informačního servisu, data jsou dostupná pouze k roku 2011, proto je uveden rozdílný počet MSP. Podle RISY existovalo k 31.12.2011 v mikroregionu Hranicko celkem 6321 MSP, podle databáze Albertina bylo k 31.12.2012 registrováno 6379 MSP. Počet MSP se tak navýšil o 58 ekonomických subjektů. Celkem vzniklých ekonomických subjektů je k roku 2012 evidováno 157, řadě ekonomických subjektů jejich ekonomickou činnost však zanikla. Celkem se na území mikroregionu nachází 5262 fyzických osob. Do tohoto počtu jsou zařazeny osoby podnikající na základě živnostenského zákona, svobodná povolání (248) a řadili by se zde i samostatně hospodařící rolníci, ti však v mikroregionu nemají zastoupení. Právnické osoby s počtem 1064 pak tvoří 16,8 % ze všech ekonomických subjektů na území mikroregionu. Státní organizace tvoří 3,7 % ze všech ekonomických subjektů na území mikroregionu. Nejvýznamnější část malých a středních podniků tak činí fyzické osoby, které představují až šestinásobek počtu právnických osob. (RISY, © 2012a)

Tab. 10: MSP podle právní formy podnikání k r. 2011 (vlastní zpracování na základě RISY)

Obec	Státní org.	a.s.	o.s.	Družstevní spol.	Penzijní org.	FO	Svobodná povolání	Ost. právní formy
Bělotín	1	2	24	1	0	240	7	33
Býškovice	0	0	3	0	0	59	0	10
Černotín	1	0	4	1	0	105	3	8
Dolní Těšice	0	0	0	0	0	9	0	1
Horní Těšice	0	0	1	0	0	28	1	2
Horní Újezd	1	0	7	0	0	68	0	9
Hranice	21	20	317	9	0	3210	195	355
Hustopeče n./B.	2	1	15	2	0	207	11	21
Jinřichov	1	1	0	0	0	61	0	8
Klokočí	0	0	0	0	0	33	0	4
Milotice n./B.	1	0	7	0	0	31	1	9
Opatovice	1	0	6	1	0	140	5	11
Partutovice	1	0	3	1	0	91	2	10
Polom	1	0	3	0	0	33	0	4
Potštát	2	1	6	0	0	175	2	13
Radíkov	0	0	2	0	0	19	2	6
Skalička	2	1	2	1	0	77	1	8
Střítež n. /L.	1	2	4	1	0	123	5	13
Špičky	1	0	0	0	0	35	3	6
Ústí	1	0	1	0	0	96	5	6
Všechovice	1	1	7	1	0	148	5	21
Zámrsky	0	0	1	1	0	26	0	6
Celkem	39	29	413	19	0	5014	248	564

Celkem zde tak podle RISY svoji ekonomickou činnost provozuje 6321 malých a středních podnikatelů. Na území mikroregionu bylo k 31. 12. 2011 evidováno 1064 právnických osob splňující kritéria malého a středního podnikání. Ve skupině právnických osob jsou početně zastoupeny obchodní společnosti (a.s., s.r.o., v.o.s., k.s.) celkovým podílem 38,8 % z nichž akciové společnosti představují ve struktuře MSP 2,7 %. Družstevní společnosti se podílejí na struktuře právnických osob MSP 1,8 %. Ostatní právní formy podnikání byly v roce 2011 zastoupeny 564 subjekty (53 %).

6.2 Vývojové tendence vzniku ekonomických činností v mikroregionu

Graf 8: Vývoj počtu nově vzniklých ekonomických subjektů v mikroregionu Hranice (r. 1990 – r. 2012) (vlastní zpracování na základě databáze Albertina)

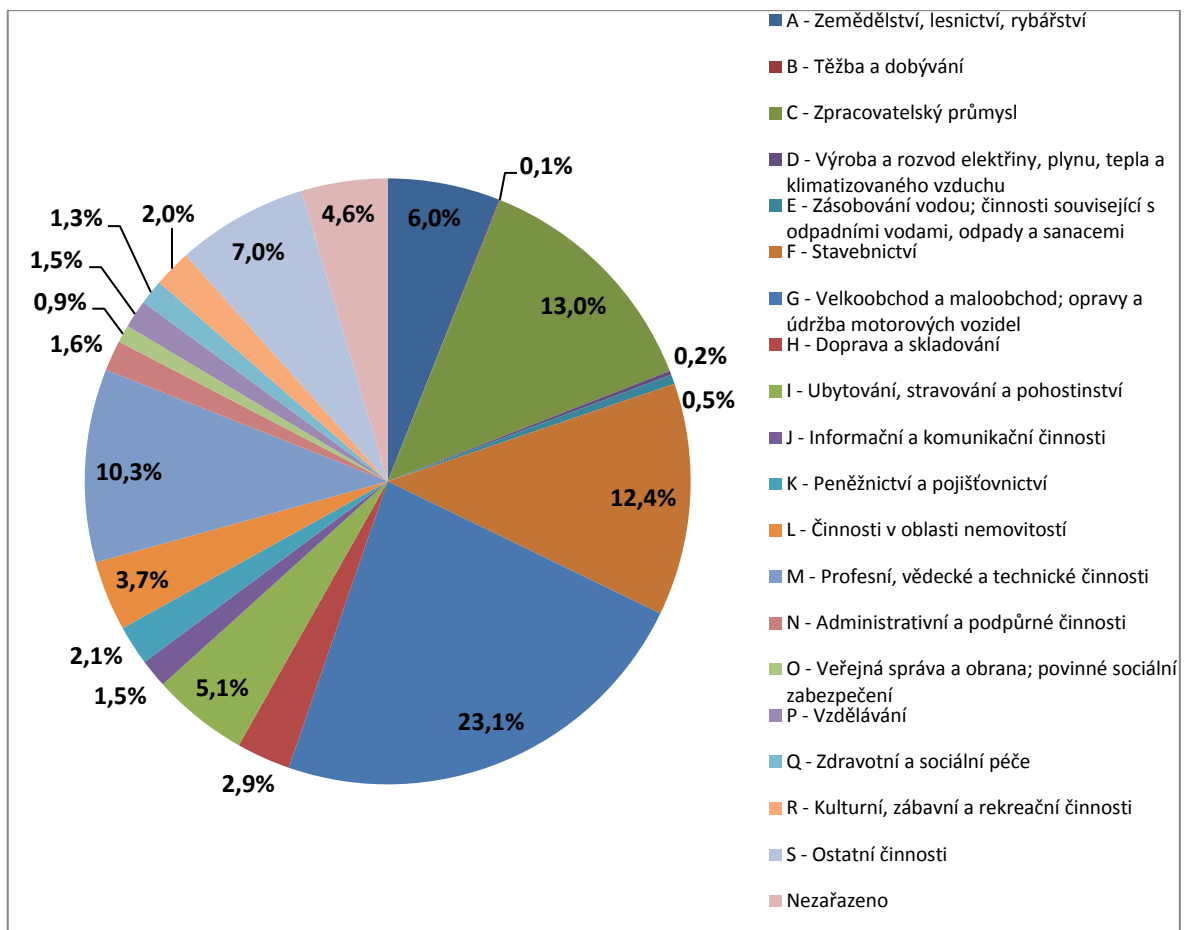
Rokem 1990 došlo k rychlému počátečnímu nárůstu zakládání podnikatelských subjektů, což bylo průvodním jevem transformace ekonomiky. Příčinou tohoto rychlého meziročního nárůstu počtu ekonomických subjektů byl především vznik výhodných zákonných podmínek pro podnikání malých a středních podniků. V roce 1991 vstoupil v platnost zákon o živnostenském podnikání. O rok později se počet vzniklých subjektů snížil o 281. Od května do prosince roku 1992 proběhla první vlna kuponové privatizace, druhá vlna pak od března do prosince roku 1994. V roce 1994 proti roku 1993 vzrostl počet ekonomických subjektů o 68, od tohoto roku však vývoj vzniku nových ekonomických činností klesá. Vysoký podíl malých a středních podniků na celkovém počtu ekonomických subjektů a na počtu zaměstnaných v mikroregionu je od konce 90. let více méně stabilní. Počet firem se ustálil ještě před rokem 1995. Do roku 2005 počet nově vzniklých ekonomických subjektů klesal, v následujících letech počet vzniklých subjektů opět mírně vzrostl. Za rok 2012 bylo však evidováno 157 vzniklých ekonomických subjektů, tedy o 87 méně než v roce 2011.

Klesající tendence vzniku malých a středních firem v mikroregionu zřejmě souvisí i s životním cyklem podniků, kdy zpočátku vznikající úspěšná firma expanduje, nabírá další zaměstnance nebo v případě neúspěchu zaniká. Počet vzniklých a zaniklých firem se mění, zpravidla však počet nově vzniklých převyšuje počet zaniklých subjektů. V posledních pár letech došlo k mírnému poklesu počtu malých a středních podniků v dů-

sledku dopadů hospodářské krize. Hospodářská krize se dotkla všech sektorů hospodářství, nejvíce však postihla malé a střední podniky, které často nemají kapitál potřebný k překlenutí tohoto období snížení počtu zakázek. Musí propouštět své zaměstnance a tím dochází k nárůstu míry nezaměstnanosti

6.3 Klasifikace ekonomických činností podle NACE

Graf č. 9 znázorňuje rozložení ekonomických aktivit malých a středních podniků v mikroregionu do jednotlivých sekcí, stanovených klasifikací ekonomických činností NACE. Každá sekce je dále rozdělena na oddíly, detailní rozpracování počtu firem, podnikajících v konkrétních existujících oblastech dané sekce v mikroregionu je přiložen v příloze diplomové práce.

Graf 9: Klasifikace ekonomických činností v mikroregionu Hranicko k r. 2012 (vlastní zpracování na základě databáze Albertina)

Ke konci roku 2012 bylo registrováno 6379 malých a středních podniků v mikroregionu Hranicko. Největší podíl firem (23,1 %) podniká v odvětví velkoobchodu, maloobchodu jakéhokoli druhu zboží a poskytování služeb souvisejícím s prodejem zboží. Do této sekce je řazena i údržba a oprava motorových vozidel a motocyklů. Oblast stavebnictví je hlavní ekonomickou činností pro 12,4 % (802) malých a středních podniků, z nichž specializovanými stavebními činnostmi se zabývá 67,5 % podniků, výstavbou budov pak 31,8 % podniků. Společností podnikajících v těchto odvětvích je celá řada, zmíním tedy pouze nejvýznamnější. V oblasti stavebnictví podniká například společnost Cement Hranice a.s., která patří k předním výrobcům kvalitních cementů, suchých omítkových a maltových směsí a dalších pojiv na území České republiky. Firma svou velikostí patří do velikostní kategorie středních podniků. Další významnou firmou v oblasti stavebnictví je Cidemat Hranice, s.r.o., která se zabývá výrobou materiálů a výrobků pro stavebnictví, sídlí v Hranicích na Moravě a počtem zaměstnanců se řadí do kategorie 50-99. Do stejné velikostní skupiny patří i firma Zape spol. s.r.o., která sídlí v Opatovicích.

Významný podíl ve struktuře MSP představují také profesní, vědecké a technické činnosti s podílem 10,2 % (658). Do této kategorie spadají právní a účetní činnosti, na nichž se podílí 223 podniků (33,9 %), dále 69 firem zabývajících se poradenstvím v oblasti řízení (10,5 %), 144 podniků, jejichž hlavním oborem podnikání jsou architektonické a inženýrské činnosti (21,9 %).

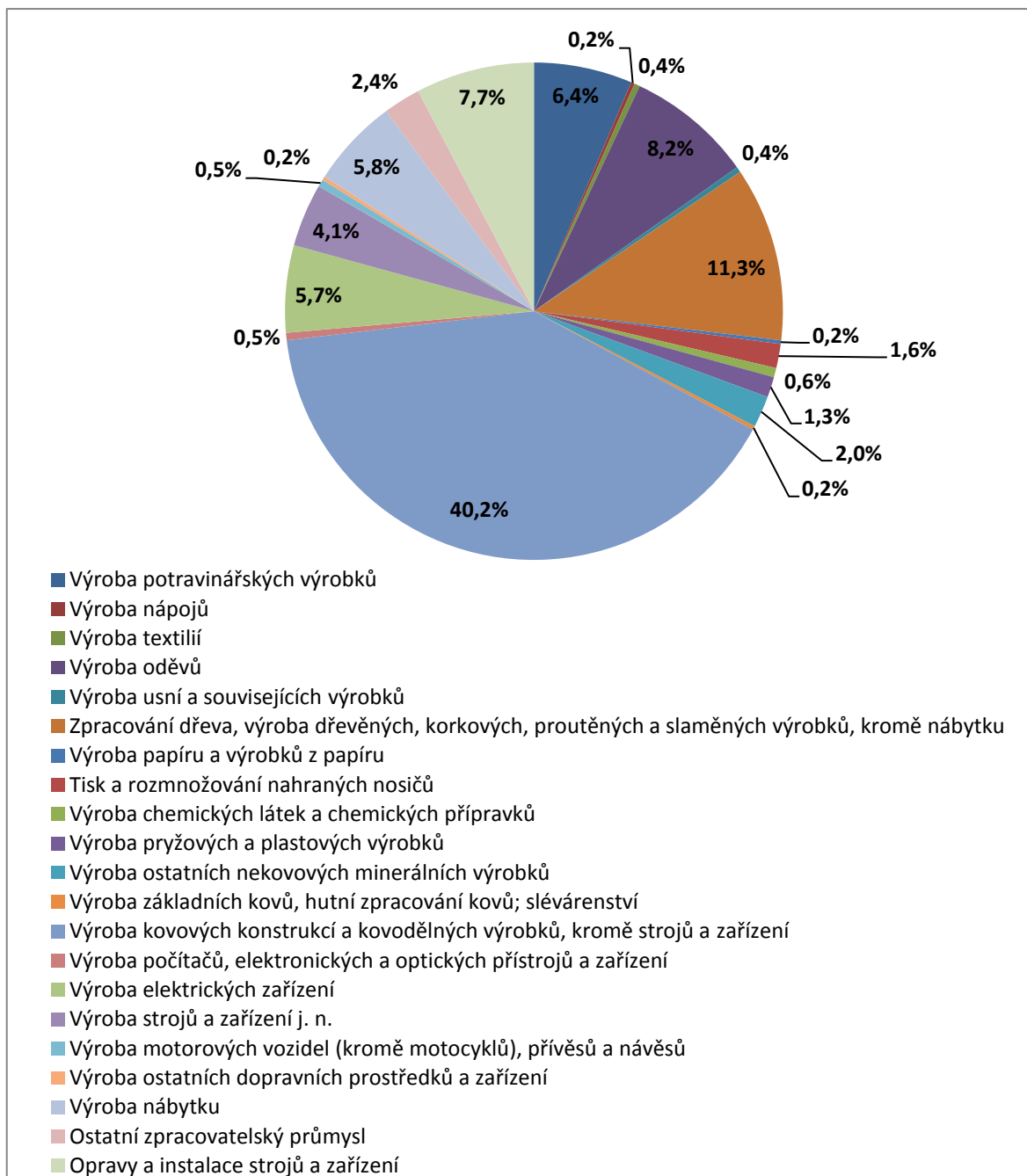
Firmy podnikající v zemědělství, lesnictví a rybářství se na celkovém počtu subjektů podílí 5,6 % (356), z čehož rostlinná a živočišná výroba podniků tvoří 78 %. Hlavní komodity v oblasti rostlinné výroby jsou na Hranicku obiloviny, především pšenice a ječmen, řepka olejná, cukrovka, brambory a mák. Řada zemědělských subjektů také pěstuje travní porosty. Klíčovými zemědělskými produkty je produkce mléka, chov skotu, prasat a drůbeže. V oblasti zemědělství na území mikroregionu působí například Zemědělské družstvo Partutovice, které je zaměřeno převážně na produkci mléka, sladovnického ječmene, potravinářského žita a pšenice a brambor. V oblasti živočišné výroby pak chov skotu. Družstvo zaměstnává 26-50 zaměstnanců. Společnost DAKR spol. s.r.o., sídlící v Hranicích zaměstnává 26-50 lidí a zabývá se výrobou sekaček, fréz na sníh, traktorů, lisů atp. Firma Brossa, spol. s.r.o., která sídlí v Býškovcích, se zabývá rostlinnou výrobou a zaměstnává 11-25 osob. Významným zaměstnavatelem v oblasti zemědělství je také společnost Skalargo, a.s., velikostně se řadící mezi střední podniky. Firma sídlí ve Skaličce a zabývá se živočišnou výrobou.

Lesnictví a těžba dřeva se na sektoru zemědělství podílí z 21,9 %. V mikroregionu se nachází 26 podniků, specializujících se na ubytovací služby, pohostinství a stravovací služby provozuje 302 podniků. Na sekci ubytování a stravování se tak výrazně více podílejí podniky zaměřené na pohostinství a to až z 92 %. Činnostmi v oblasti nemovitostí se zabývá 239 firem v mikroregionu, procentuálně se tento sektor na ekonomické struktuře podílí ze 3,74 %. Doprava a skladování je hlavním oborem podnikání pro 183 firem (2,87 %).

Sekce označená jako ostatní činnosti zahrnuje činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (178), podnikání v oblasti opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost (46) a činnosti spočívající v poskytování ostatních osobních služeb (223). Sekce nezařazeno zahrnuje 301 ekonomických subjektů, jejichž hlavní oblast podnikání nespadá do daných kategorií ekonomických činností podle klasifikace NACE.

Porovnáním odvětvové struktury MSP v mikroregionu Hranicko a odvětvové struktury MSP České republiky nebylo zjištěno výraznějších rozdílů. Stejně tak jako na úrovni České republiky největší podíl malých a středních firem podniká v oblasti velkoobchodu a maloobchodu. Počet MSP v oblasti zpracovatelského průmyslu, zemědělství a dopravy a skladování se pohybuje mírně nad celorepublikovým průměrem.

Z odvětvového hlediska je nejrozmanitěji zastoupena sekce zpracovatelského průmyslu. Graf č. 10 ilustruje procentuální zastoupení ekonomických subjektů, které mají dané odvětví jako svůj hlavní obor podnikání. Počet firem podnikajících v oblasti zpracovatelského průmyslu činí 13 % (830 podniků), z toho nejvíce podniků má hlavní činnost založenou na výrobě kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (334), zpracování dřeva kromě výroby nábytku (94), instalace strojů a zařízení (64) a značnou část tvoří podniky zabývající se výrobou oděvů (68). Výrobou elektrických zařízení se zabývá 5,7 % (47) ekonomických subjektů spadající svou hlavní činností do této kategorie, výroba potravinářských výrobků je hlavním oborem činnosti pro 53 podniků v mikroregionu. Počty firem v jednotlivých kategoriích jsou popsány v příloze diplomové práce.

Graf 10: Zpracovatelský průmysl v mikroregionu Hranicko k r. 2012 (vlastní zpracování na základě databáze Albertina)

7 PRŮMYSLOVÉ ZÓNY

Průmyslová zóna CT Park Hranice

V Hranicích jsou poskytovány podnikatelským subjektům prostory v průmyslové zóně CT Park, která se nachází na okraji města v půli cesty mezi Brnem a polskými Katowicemi u rychlostní silnice E442 a blízko dálnice D1. Skladový a výrobní komplex je situován v lukrativní oblasti s cenově dostupnou a vzdělanou pracovní silou. Park je přímo napojený na vlakový koridor a prostory mají železniční rampy. Současná velikost areálu je 60 000 m² toho k dispozici je 10 000 m². Do budoucna je plánováno prostory navýšit o 50 000 m². Průmyslová zóna nabízí v současné době celkově asi 750 pracovních míst. Současně volné prostory nabízejí potencionálním podnikatelům možnost volných ploch pro realizaci svých podnikatelských aktivit. (Czech-industrial.cz, ©2009 – 2011; Warehousefinder.cz, ©2012)

Výrobní areál dříve patřil společnosti L. G. Philips Displays, která zde vyráběla vakuové obrazovky pro klasické televizory. V roce 2006 se však nizozemský společný podnik firem LG a Philips dostal do finančních problémů a zkrachoval. V roce 2007 odkoupila továrnu společnost CTP a v letech 2007 do jara roku 2009 zde běžela výroba LCD panelů. (Autofox, ©2009)

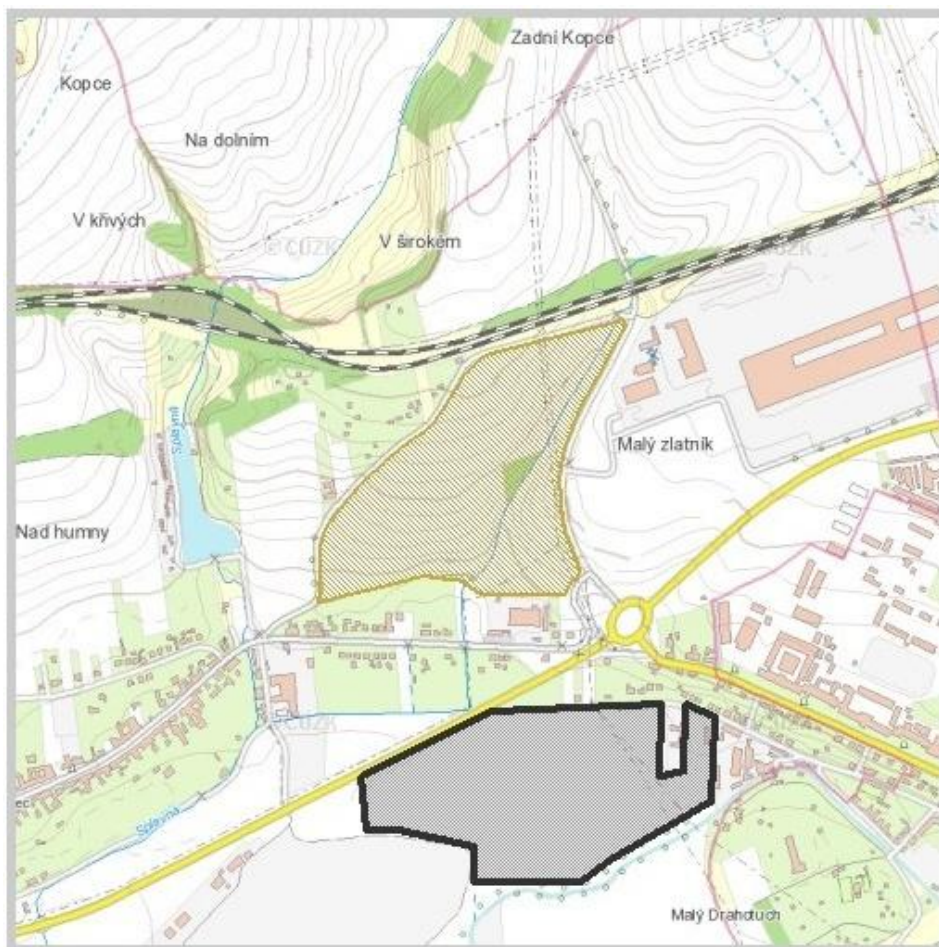
V současné době působí v areálu CT Parku Hranice společnosti Etimex a Jyco. Od roku 2012 zde působí společnost Henniges Hranice, spolupracující se Škodovkou a jihokorejská firma DAS, která dodává sedadla do aut. Ta započala svoji činnost v lednu roku 2012 a v průmyslové zóně si pronajala téměř 6500 m² výrobní plochy. V roce 2011 zde zahájila svoji výrobu i firma Medi-globe, která je zaměřena na oblast zdravotnictví a medicíny. Firma zaměstnává více než 180 lidí. Dále je zde společnost Rolled Alloys, která obchoduje se speciálními kovovými slitinami a materiály a která zde v průmyslové zóně CT Park Hranice vybudovala centrálu pro svoje obchodní aktivity ve střední a východní Evropě. (IDNES, ©1999 – 2013).

V nejbližší době, v červnu roku 2013, chce otevřít v areálu průmyslové zóny své výrobní a kompletovací centrum pro Evropu mezinárodní společnost Smith Medical. Společnost si pronajala 8000 m². Firma chce zaměstnat 250 osob, čímž se počet lidí zaměstnaných u nejrůznějších firem v CT Parku navýší zhruba na 1000. (Český rozhlas, © 1997-2013)

Průmyslová zóna Hranice – V Poli

Průmyslová zóna je situována na západním okraji zastavěného území města Hranice v blízkosti s komunikací I/47 a I/35. Ze severu je ohraničena celostátní železniční tratí č. 280. Průmyslová zóna V Poli navazuje na areál CT Park Hranice. Má vhodné podmínky pro napojení na městské systémy technického vybavení (kanalizace, zásobování vodou, energetické zásobování). Jižně od komunikace I/47 je vymezena další, rozsahem i charakteristikami obdobná zóna s názvem Mlýnská. V současné době je část těchto lokalit nacházejících se na celkové ploše 21 ha již využita. Pozemky průmyslové zóny jsou zčásti v obecním, zčásti v soukromém vlastnictví. Průmyslová zóna byla koncem roku 2011 ustanovena změnou č. 22 Územního plánu sídelního útvaru Hranice. (RISY, ©2012b)

- V Poli – část lokality je ponechána v urbanizované zóně výroby, kde město vlastní větší pozemek.
- Mlýnská – část lokality, kde je již realizována výstavba (KaHa), pozemky v majetku majitelů firmy KAHA anebo kde jsou již vydaná správní rozhodnutí dalším zájemcům. (Město Hranice, ©2013)

Obr. 2: Průmyslová zóna V Poli (RISY, ©2012b)

Průmyslová zóna Hustopeče nad Bečvou

Navržená průmyslová zóna v Hustopečích nad Bečvou je situována východně od zastavěné části obce. Leží v bezprostřední blízkosti silnice I/35 Hranice – Valašské Meziříčí. Celková plocha průmyslové zóny je 22 ha, z toho využito je 2,1 ha (9 %). Volná plocha činí 19,9 ha (90,5 %). Zóna se nachází v blízkosti celostátní železniční trati č. 280 železniční stanice Hustopeče nad Bečvou a má vhodné podmínky pro napojení na potřebné inženýrské sítě. Funkční využití zóny není blíže specifikováno (průmysl, ekonomické aktivity). V současné době je částečně využívána firmou Suprema Energy s.r.o., která zde vystavěla fotovoltaickou elektrárnu. Zbylé pozemky jsou převážně v soukromém vlastnictví. Průmyslová zóna je zahrnuta v územním plánu obce Hustopeče nad Bečvou. (RISY, ©2012c)

Obr. 3: Průmyslová zóna Hustopeče nad Bečvou (RISY, ©2012c)

8 SWOT ANALÝZA

Ke zhodnocení podnikatelského prostředí byla na základě analýzy stavu podnikání v mikroregionu Hranicko aplikována SWOT analýza, stanovující silné, slabé stránky, příležitosti a ohrožení podnikatelských aktivit v mikroregionu. Silné a slabé stránky se týkají vnitřních parametrů a potenciálu podnikatelského prostředí. Příležitosti a ohrožení se zpravidla vztahují k vnějším procesům a jevům. Jednotlivé faktory jsou řazeny sestupně od faktorů s nejvyšší přiřazenou váhou, na základě subjektivního hodnocení, založeného na osobních znalostech prostředí a po konzultaci s pracovníky organizace Rozvojového partnerství Regionu Hranicko.

8.1 Silné stránky

- Existence významných velkých zaměstnavatelů v mikroregionu.
- Existence nových, perspektivních, dnes poměrně stabilizovaných obchodních a výrobních firem střední a malé velikosti.
- Dobrá dopravní dostupnost města Hranice – blízkost rychlostní silnice E442 a dálnice D1.
- Definovány rozvojové plochy pro podnikatelské aktivity (Hranice, Hustopeče nad Bečvou).
- Vysoký počet drobných podnikatelů.
- Existence průmyslové zóny CT Park Hranice s volnými kapacitami.
- Dostatečně široké zázemí využitelné a cenově dostupné pracovní síly.
- Vzdělaná pracovní síla – vyšší míra vysokoškolsky vzdělaných obyvatel.
- Nižší míra registrované nezaměstnanosti oproti kraji (z dat ČSÚ: mikroregion Hranicko – 8,9 %, Olomoucký kraj – 11,37 %, ČR-8,62 %).
- Existence navržených ploch pro průmyslové zóny (Hustopeče n. B., Hranice).
- Vhodné podmínky pro zemědělskou výrobu a následné zpracování zemědělské produkce do podoby místních produktů.
- Vysoký podíl firem podnikajících v oblasti služeb.
- Vysoký podíl řemeslné výroby v mikroregionu.
- Region s dlouhodobou průmyslovou tradicí.
- Diverzifikovaný průmysl na území mikroregionu.

8.2 Slabé stránky

- Administrativní složitost, časté změny v legislativě.
- Administrativní náročnost zakládání podnikatelských subjektů.
- Administrativní zatížení podniků ze strany úřadů státní správy.
- Nedostatek vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů.
- Omezená informovanost občanů o dostupných službách v mikroregionu.
- Pokles kupní síly obyvatelstva.
- Špatný stav zemědělských objektů.
- Omezená nabídka prostor, objektů k podnikání a nižší cenová dostupnost (drahé nájemy v lukrativních místech).
- Nedostatečné vybavení objektů pro nové podnikatelské aktivity inženýrskými sítěmi.
- Vyšší podíl obyvatel se základním vzděláním.
- Značná vyjíždka obyvatel za prací.
- Poloha mikroregionu – větší vzdálenost od krajského města.
- Nedostatek pracovních míst pro zdravotně postižené.
- Pokles zakázek z důvodu přetrvávající finanční krize (např. v oblasti stavebnictví aj.).
- Špatná dopravní dostupnost okrajových částí mikroregionu (autobusová, vlaková doprava).
- Nízká nabídka pracovních příležitostí v obcích mikroregionu (mimo Hranice).
- Nedořešená vlastnická práva k pozemkům navržených průmyslových zón.
- Špatná dopravní dostupnost okrajových částí mikroregionu.

8.3 Příležitosti

- Podpora vzniku nových firem v mikroregionu (ze strany města, př. výhodnější nájemy).
- Revitalizace nevyužívaných objektů pro podnikání.
- Zvýšení povědomí místních obyvatel o nabídce služeb v obcích (katalog řemesel, služeb atp.).
- Zefektivnění spolupráce mezi podnikatelskou sférou a místní veřejnou správou.
- Provázanost vzdělání s potřebami trhu práce.
- Tvorba informačních programů a programů prohlubujících znalosti podnikatelů

- v přípravě, realizaci a financování projektů.
- Podpora vzdělávání dospělých, rekvalifikační kurzy, podpora celoživotního vzdělávání (ze strany Úřadu práce, kraje).
 - Propagace ploch a objektů pro rozvoj podnikání.
 - Podpora výstavby nových objektů pro podnikání pro přilákání nových investorů.
 - Vytvoření poradenské služby pro podnikatele při jednání s úřady.
 - Podpora stabilizace zemědělské výroby (investice do infrastruktury a technologického vybavení).
 - Podpora rozvoje stávajících firem.
 - Zlepšení dopravní dostupnosti pro zvýšení atraktivity mikroregionu.
 - Příchod společnosti Smith Medical do průmyslové zóny CT Park (plánovaných až 250 pracovních míst).
 - Dotační programy pro podporu, modernizaci a rekonstrukci zemědělských objektů, farem.
 - Podpora zaměstnavatelů zdravotně znevýhodněných skupin obyvatelstva.
 - Výstavba objektů pro podnikání v navržených průmyslových zónách.
 - Informovanost podnikatelů o možnosti čerpání dotací.
 - Obsazení průmyslové zóny CT- Park novými investory.
 - Získání větších zdrojů pro podporu MSP.
 - Plánovaná výstavba dálničního přivaděče (Valašské Meziříčí – Palačov) - vybudování objektu pro správu a údržbu dálnice u obce Poruba (plánovaných až 50 nových pracovních míst).

8.4 Hrozby

- Nárůst nezaměstnanosti.
- Bariéry podnikatelských aktivit zapříčiněnými nepřehlednou a komplikovanou legislativou.
- Nejistý vývoj oblasti podnikání vlivem trhu a závazné legislativy Evropské Unie.
- Přesun podnikatelských aktivit za levnější a kvalifikovanější pracovní silou.
- Pokles kupní síly obyvatelstva.
- Odliv kvalifikované pracovní síly do větších měst.
- Nepříznivé vnější ekonomické vlivy – zdražování, daňové reformy aj.
- Obtížná orientace ve stále se měnících právních normách.

- Nedostatek kapitálu pro investování do dalšího rozvoje firem.
- Růst tlaku konkurence.
- Zhoršující se stavy silnic II. a III. tříd - horší dostupnost a prosperita podniků.
- Stárnutí práceschopné populace.
- Neochota obyvatel vyjíždět za prací.
- Vylidňování venkova jako důsledku útlumu ekonomických aktivit.
- Pro lidi skutečně hledajících práci nutnost hlásit se pravidelně v předem určených termínech na Czech Point (pokud se nedostaví, budou vyřazeni z evidence Úřadu práce). Vše na úkor času k hledání nového zaměstnání včetně finanční zátěže vzniklé dojížděním ke kontaktním místům.

9 NÁVRH OPATŘENÍ PRO PODPORU MSP V MIKROREGIONU HRANICKO

Malé a střední podnikání je významným sektorem v tržní ekonomice. Je důležitým prvkem hospodářského růstu, inovací a také tvorby pracovních míst a sociální integrace. Značná část těchto podniků však končí krachem v důsledku nedostatečné finanční stability, dodavatelské závislosti na velkých podnicích atp. Malé a střední podniky jsou důležitou součástí nejen mikroregionální ekonomické infrastruktury, a proto je potřeba podpoře této skupiny podnikatelských subjektů věnovat zvláštní zájem.

Ze strany státu se vyskytují stále ještě určité nedostatky, týkající se vzniku, existence, fungování a podpory malých a středních podniků. Opatření pro podporu a rozvoj malého a středního podnikání jsou proto v diplomové práci navržena tak, aby jejich naplnění bylo řešitelné především z regionální úrovně.

Na základě analýzy silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb podnikatelského prostředí, jejichž stanovení je postaveno na základě subjektivního hodnocení, založeného na osobních znalostech prostředí a po konzultaci s pracovníky organizace Rozvojového partnerství Regionu Hranicko a primárně vycházející z provedené analýzy stavu malého a středního podnikání v mikroregionu, jsou v mikroregionu Hranicko stanoveny pro oblast rozvoje malého a středního podnikání a podnikatelské infrastruktury tyto strategické cíle:

<p>Podpora výstavby a revitalizace objektů a ploch určených pro podnikatelskou činnost malých a středních podniků</p>	<p>Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních firem v mikroregionu Hranicko</p>	<p>Podpora stabilizace zemědělské výroby</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Priorita 1 - Podpora vzniku mikropodniků v objektech a plochách určených k podnikatelské činnosti. • Priorita 2 – Revitalizace obecních objektů a ploch vhodných pro potřeby malého a středního podnikání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Priorita 1 - Zefektivnění, příp. zavedení informačního servisu pro rozvoj malého a středního podnikání. • Priorita 2 - Rozvoj kvalifikace pracovní síly s ohledem na potřeby trhu práce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Priorita 1- Rozvoj a modernizace zemědělských objektů. • Priorita 2 - Podpora výroby a odbytu místních zemědělských a potravinářských produktů.

Každý z cílů stanovených pro rozvoj malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko je dále specifikován prioritami, konkretizujícími stanovený cíl a uvádějícími možná opatření vhodná pro realizaci dané priority. Ke každé prioritě jsou uvedeny možnosti financování opatření, při jejichž určení bylo čerpáno z Programu rozvoje venkova na období 2007 – 2013 a webových stránek dotacni.info.cz. Vzhledem ke končícímu stávajícímu programovému období jsou rámcově uvedeny možnosti čerpání finančních prostředků z operačních programů v období 2014 – 2020 vycházející z Podkladu pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020. Dokument neobsahuje prioritní osy programů ani návrhy struktury programů. Konkrétní obsah a zaměření jednotlivých OP, typy a výše dotací bude zpracován v průběhu roku 2013. V budoucím programovém období bude kladen větší důraz na návratné finanční nástroje než v tomto programovém období. Návratné nástroje formy úvěru, záruky či přímého kapitálového vstupu budou zaměřeny na ekonomicky zdůvodnitelné projekty za dosažení požadavku efektivity, účelnosti a udržitelnosti. Poroste také důležitost tzv. blendingu, kdy jde o kombinaci úvěrů poskytovaných finančními institucemi s financováním formou nenávratné výpomoci. Podpora rozvoje podnikání v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost bude směřována zejména na strukturálně postižené regiony, ale i další zaostávající regiony. (MPO, 2012a)

Strategický cíl: Podpora výstavby a revitalizace objektů a ploch určených pro podnikatelskou činnost malých a středních podniků

Pro vznik a rozvoj malých a středních podniků jsou rozhodující podmínky, za kterých jsou schopny vykonávat svoji hospodářskou činnost. Malé a střední podniky jsou svou činností řazeny mezi klíčové subjekty, které zajišťují funkčnost tržního systému. Existence firem malé a střední velikosti je pro mikroregion velmi důležitým aspektem rozvoje, proto je žádoucí podpora vzniku a rozvoje těchto podniků ze strany měst a členských obcí. Při lokalizaci svých podnikatelských aktivit hraje velkou roli dostupnost objektů přímo určených pro účely podnikání. Dostatečné hmotné zázemí v podobě lukrativních objektů pro podnikání může být pro firmy silným argumentem pro lokalizaci svých podnikatelských aktivit v konkrétní dané lokalitě. Smyslem tohoto strategického cíle je tedy podněcovat a přispívat ke vzniku, výstavbě, rozvoji a revitalizaci nemovitostí v mikroregionu Hranicko, sloužících k podnikatelským účelům a to včetně související infrastruktury.

Priorita 1- Podpora vzniku mikropodniků v objektech a plochách určených k podnikatelské činnosti

V mikroregionu Hranicko tvoří sektor živnostníků, mikropodniky a malé podniky základnu ekonomického rozvoje. Předmětem této oblasti je podpora zakládání a rozvoje mikropodniků v oblasti výroby s cílem navýšit počet pracovních míst, přispět k posílení podnikavosti obyvatel a zároveň rozvíjet prostor pro pracovní uplatnění místních obyvatel. Podporovány budou podnikatelské záměry s potenciálem růstu ve smyslu vytvoření nových pracovních příležitostí a pracovních míst.

Při realizaci podnikatelských záměrů a lokalizaci firem je důležitým aspektem i výhodná poloha z hlediska dopravního napojení, proto je žádoucí, aby nově vzniklé objekty určené k podnikání disponovaly parkovacími plochami a dobrým dopravním napojením.

Opatření:

- Podpora nové výstavby objektů pro zakládání a rozvoj existujících mikropodniků (např. v navržených průmyslových zónách v Hranicích a Hustopečích nad Bečvou).
- Možnost podpory rozvoje firem ve smyslu vybavení provozoven, nákupu strojů, technologií, nábytku a výrobních zařízení např. z dotačních titulů.
- Pořízení nezbytné výpočetní techniky.
- Výstavba objektů pro podnikání v navržených průmyslových zónách.

Možnosti financování:

Programové období 2007 - 2013

- Program rozvoje venkova ČR: Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova, opatření III.1.2. – Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje. Podpora poskytována formou přímé nenávratné dotace na stavební obnovu, novou výstavbu budov a ploch, nákup budov, strojů, zařízení provozoven, hardware, software, projektovou a technickou dokumentaci investice.
- OP Podnikání a inovace: Priorita 1 – Vznik firem, oblast podpory 1.1. Podpora začínajícím podnikatelům. Možnost podpory v rámci programu:
 - Start, který umožňuje získat zvýhodněnou záruku spolu s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru pro drobné podnikatele či živnostníky.
- OP Podnikání a inovace: Priorita 2 – Rozvoj firem, oblast i podpory 2.1. Bankovní nástroje podpory MSP. Možnost podpory v rámci programů:
 - Progres, který umožňuje získat podřízený úvěr (s finančním příspěvkem) pro malé nebo střední podniky.

- Záruka, který umožňuje získat záruku k úvěru na financování nákupu zásob pro malé nebo střední podniky
- OP Podnikání a inovace: Priorita 2 – Rozvoj firem, oblast podpory 2.2. Podpora nových výrobních technologií a ICT v podnicích. Možnost podpory v rámci programů:
 - Rozvoj, umožňující získání dotace na pořízení nových technologických zařízení.
 - ICT v podnicích, umožňující získání dotace na rozvoj a zdokonalování technické infrastruktury a programového vybavení.

Programové období 2014 – 2020

- Podle v současné době dostupných informací, zveřejněných v Podkladu pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 se jako nejvíce vhodný zdroj financování jeví, v rámci tematického cíle Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil, možnost podpory z OP podnikání a inovace pro konkurenceschopnost se zaměřením investičních priorit na rozvoj podnikatelských inkubátorů, podpora samostatně výdělečné činnosti a malých podniků, podpora zakládání podniků. V rámci tematického cíle Zvyšování konkurenceschopnosti MSP pak možnost čerpání z Integrovaného regionálního OP, investiční priorit týkající se podpory podnikání, podpory zakládání nových firem, včetně skrze podnikatelských inkubátorů.

Priorita 2 – Revitalizace obecních objektů a ploch vhodných pro potřeby malého a středního podnikání

Priorita revitalizace objektů a ploch sloužících pro potřeby malého a středního podnikání zahrnuje stavební úpravy, modernizaci a regeneraci nevyužívaných či zchátralých objektů, hal a výrobních areálů určených pro budoucí využití k podnikatelským účelům.

Prostřednictvím revitalizace objektů tak budou nastaveny lepší podmínky pro rozvoj malého a středního podnikání v obcích mikroregionu, které tak pro firmy malé a střední velikosti budou vytvářet atraktivnější zázemí pro realizaci svých podnikatelských aktivit.

Opatření:

- Rekonstrukce, rozšíření, přestavba objektů určených pro zakládání malých a středních podniků.
- Vybudování potřebných inženýrských sítí a komunikací.

Možnosti financování:*Programové období 2007 - 2013*

- Program rozvoje venkova ČR: Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova, opatření III.1.2. – Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje. Podpora poskytována formou přímé nenávratné dotace na stavební obnovu (rekonstrukci, modernizaci, statické zabezpečení).
- OP Podnikání a inovace: Priorita 5 – Prostředí pro podnikání a inovace, oblast podpory 5.3. Infrastruktura pro podnikání. Možnost podpory v rámci programu:
 - Nemovitosti, umožňující získat dotaci na rozvoj stávajících podnikatelských zón a rekonstrukce objektu nad 500 m² podlahové plochy na podnikatelský objekt.

Programové období 2014 – 2020

- Na základě Podkladu pro přípravu Dohody o partnerství pro nadcházející programové období se jako nejlepší jeví možnost čerpání finančních prostředků z OP podnikání a inovace pro konkurenceschopnost se zaměřením investičních priorit na technické inovace prostřednictvím rozvoje infrastruktury pro podnikání, zavádění nových technologií a na finanční nástroje pro zakládání a rozvoj podniků.

Strategický cíl: Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních firem v mikroregionu Hranicko

Konkurenceschopnost je důležitým aspektem k úspěšnému rozvoji podniku. Složitě podnikatelské prostředí zapříčiněné častými změnami v legislativě a stále se měnícími požadavky na trhu mají za následek to, že podniky, aby ustály tlak konkurence, jsou nuceny pružně inovovat produkty, odvíjející se od poptávky na trhu, inovovat výrobní procesy a systémy řízení. V důsledku toho jsou též nuceny přijímat nové cíle a strategie rozvoje. Neustále se měnící požadavky přitom mohou být často příčinou potíží firem z důvodu jejich nedostatečné informovanosti. Existence firem malé a střední velikosti je pro obce velmi přínosná, není proto žádoucí, aby docházelo k jejich zánikům. Jedním z možných opatření na podporu udržitelnosti malého a středního podnikání by bylo vytvoření informačního servisu, týkajícího se finančního poradenství, čerpání dotací atp. a dosáhnout lepší spolupráce mezi podnikatelskou sférou a místní veřejnou správou. Významným pozitivním faktorem konkurenceschopného podniku je také dostupná a vzdělaná pracovní síla. Nezaměstnanost v mikroregionu je nežádoucím jevem, proto by bylo vhodné, kdyby i ze strany města

či kraje byly pořádány rekvalifikační kurzy pro nezaměstnané osoby a zvýšit tak jejich šance uplatnit se na místním trhu práce.

Priorita 1 – Zefektivnění, příp. zavedení informačního servisu pro rozvoj malého a středního podnikání

Zakládání a rozvoj podnikání je spojeno i s určitým okruhem informací o obci potažmo mikroregionu, které zvyšují či naopak snižují atraktivitu daného území jako místa vhodného pro podnikání. Informace jsou zdrojem rozhodování podnikatele o oboru jeho podnikání, lokalizaci, financování a hodnocení potencionálních rizik. Smyslem této priority je vytvoření takového informačního servisu, který podnikatelům usnadní zakládání a rozvoj podniků, napomůže vyvarovat se potencionálních rizik spojených s rozvojem podnikání a zároveň je bude motivovat k založení nebo rozvoji své podnikatelské činnosti v mikroregionu.

Opatření:

- Zefektivnění spolupráce mezi podnikatelskou sférou a místní veřejnou správou.
- Vytvoření poradenské služby pro podnikatele při jednání s úřady.
- Zvýšení povědomí místních obyvatel o nabídce služeb v obcích (katalog řemesel, služeb atd.).
- Mapování a propagace objektů a ploch pro rozvoj podnikání.
- Informační servis o možnostech financování rozvoje podnikání v mikroregionu.
- Nabídka služeb souvisejících s rozvojem podnikání, např. pomoc s vypracováním podnikatelským záměrem, finanční poradenství.
- Realizace vzdělávacích a informačních programů pro podnikatele.

Možnosti financování:

Programové období 2007 - 2013

- OP Podnikání a inovace: Priorita 6, oblast podpory 6.2. Podpora marketingových služeb. Možnost podpory v rámci programu:
 - Marketing, který umožňuje získat dotaci na propagační materiály.
- OP Podnikání a inovace: Priorita 2 – Rozvoj firem, oblast podpory 2.2. Podpora nových výrobních technologií, informačních a komunikačních technologií a vybraných strategických služeb. Možnost podpory v rámci programu:
 - ICT v podnicích, umožňující získání dotace na zavádění a rozšiřování informačních systémů, rozvoj a zdokonalování technické infrastruktury i programového vybavení.

- OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Priorita 1 – Adaptabilita. Podpora realizována prostřednictvím regionálních globálních grantů vyhlašovaných kraji, centrálních globálních grantů vyhlašovaných MPSV a MPO (nevratná finanční pomoc, př. dotace) a individuálních projektů nadregionálního, regionálního nebo odvětvového charakteru.

Programové období 2014 – 2020

- Na základě informací zveřejněných v Podkladu pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 se jako nejvíce vhodné jeví možnost čerpání finančních prostředků z OP podnikání a inovace pro konkurenceschopnost se zaměřením na poradenské služby pro podnikatele a poskytování ICT služeb pro malé a střední podnikatele, dále také z OP Zaměstnanost v rámci priorit zaměřených na zdokonalování dovedností a schopnosti pracovníků.

Priorita 2 - Rozvoj kvalifikace pracovní síly s ohledem na potřeby trhu práce

Důležitým faktorem rozvoje podniků je dostupná kvalifikovaná pracovní síla. Smyslem této oblasti zaměřené na podporu rozvoje kvalifikované pracovní síly je vyplňovat mezery na trhu práce prostřednictvím projektů, které budou zaměřeny na usměrňování kariérní přípravy dětí již od školních let z hlediska budoucího profesního uplatnění na trhu práce. Dále budou podporovány projekty, zaměřené na rekvalifikaci pracovní síly, na zvýšení kvalifikace obyvatel a zlepšení jejich kompetencí k jejich snadnějšímu uplatnění na trhu práce v mikroregionu.

Opatření:

- Zavedení informačního servisu pro budoucí absolventy škol pro jejich uplatnění na trhu práce.
- Možnosti stáží absolventů škol ve firmách k získání praktických zkušeností.
- Krátkodobé pracovní a rekvalifikační programy pro nezaměstnané občany (ze strany úřadu práce, Olomouckého kraje).
- Vzdělávací programy pro obyvatele se zaměřením na celoživotní vzdělávání a rozvoj kvalifikačních předpokladů.

Možnosti financování:

Programové období 2007 - 2013

- OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Priorita 1 – Adaptabilita. Podpora realizována prostřednictvím regionálních globálních grantů vyhlašovaných kraji, centrálních

globálních grantů vyhlášených MPSV a MPO (nevratná finanční pomoc, př. dotace) a individuálních projektů nadregionálního, regionálního nebo odvětvového charakteru.

- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Prioritní osa 4 – Systémový rámec celoživotního učení. Podporovány jsou individuální projekty (míra spolufinancování až 100% způsobilých výdajů projektu).

Programové období 2014 – 2020

- Podle současně dostupných informací se jako nejvhodnější zdroj financování pro tuto prioritu jeví OP Zaměstnanost, Integrovaný regionální operační program a OP Výzkum, vývoj, vzdělávání se zaměřením investičních priorit na zlepšování přístupu k celoživotnímu učení, rozvoj možností učení se praxí, zdokonalování dovedností a schopností pracovníků.

Strategický cíl: Podpora stabilizace zemědělské výroby

V sektoru zemědělství dochází během let ke značnému opotřebení výrobního majetku. Nestabilní ceny na trhu zemědělských produktů omezuje zabezpečování potřebných zdrojů na jejich obnovu, rekonstrukci a modernizaci. Důsledek spočívá v narušování konkurenceschopnosti místních zemědělských podnikatelů. Podpora stabilizace zemědělské výroby klade za cíl stabilizovat zemědělskou výrobu v mikroregionu, která v minulosti byla ve většině venkovských obcí zdrojem pracovních příležitostí pro místní obyvatele a na jejíž tradici navázaly soukromé farmy, a to prostřednictvím zlepšování úrovně infrastruktury pro činnosti zemědělských podniků a také podporou rozvoje technologického vybavení pro posun od primární zemědělské produkce k výrobě zemědělských a potravinářských produktů.

Priorita 1 – Rozvoj a modernizace zemědělských objektů

Oblast rozvoje zemědělských objektů je zaměřena na rekonstrukci a modernizaci zemědělských staveb a technologií včetně nezbytného zázemí staveb. Většina objektů v mikroregionu původně určených k zemědělské činnosti postupem času stále více chátrá. Cílem opatření je revitalizace a rekonstrukce zemědělských objektů určených jak pro chov dobytka, tak rostlinnou výrobu, případně pro zpracování produktů.

Opatření:

- Rekonstrukce, modernizace objektů určených pro živočišnou a rostlinnou výrobu (JZD).

- Nákup technologií a strojů, které zabezpečí lepší produktivitu práce zemědělských podniků v oblasti rostlinné a živočišné výroby.

Možnosti financování:

Programové období 2007 - 2013

- Program rozvoje venkova ČR: Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, opatření I.1.1.1. - Modernizace zemědělských podniků. Podpora poskytována formou dotace na rekonstrukci a modernizaci zemědělských staveb, investice do techniky a technologií.

Programové období 2014 – 2020

- V následujícím programovém období bude v Programu rozvoje venkova ČR na období 2014 – 2020 stávající systém os a k nim náležícím opatřením nahrazen prioritami, přičemž každé opatření bude moct přispívat k cílům několika priorit. Ze současných dostupných informací se jako nejvýhodnější možnost financování jeví financování v rámci opatření Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti a v rámci opatření Investice do hmotného majetku.

Priorita 2 - Podpora výroby a odbytu místních zemědělských a potravinářských produktů

Produkce místních zemědělských firem v posledních letech klesá. Přejít k tržnímu hospodářství znamenal zvyšující se tlak na přizpůsobení se zemědělství novým ekonomickým podmínkám ovlivněnými mimo jiné dovozem dotovaných zahraničních potravin, odbytovými možnostmi, přísnějšími hygienickými předpisy, normami a kvótami, stanovenými předpisy Evropské Unie. Tyto skutečnosti v minulých letech způsobily snížení produkce a tím i soběstačnosti v zemědělské výrobě a v některých odvětvích došlo téměř k likvidaci tradičních výrob, např. cukrovarnictví a bramborářství. Proto podpora zemědělských farem, produkujících mléko, maso a produkty rostlinné výroby je nejenom žádoucí, ale dokonce nutná nejen z hlediska zvýšení soběstačnosti v zemědělské výrobě, zvýšení počtu pracovních příležitostí pro místní obyvatele, ale také jak se v poslední době ukazuje, i z hlediska ekologie krajiny, kde pěstování monokultur, např. řepky pro biopaliva, způsobuje nedozírné škody na orné půdě.

Opatření:

- Podpora investic do moderních zařízení provozů, k docílení co nejkvalitnějšího zpracování zemědělských potravinářských produktů.

- Podpora odbytu produktů místních výrobců zemědělských a potravinářských produktů formou například farmářských trhů.
- Zvýšení povědomí místních obyvatel o nabídce produktů místních výrobců (katalog výrobců, inzerce v regionálním tisku atd.).
- Při pronájmech obecních pozemků a objektů v podnikání v zemědělství preferovat místní výrobce.

Možnosti financování:

Programové období 2007-2013

- Program rozvoje venkova ČR: Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, opatření I.1.3.1. - Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. Podpora poskytována na stavební a technologické investice ke zlepšení zpracování a kvality zemědělských a potravinářských produktů.
- Program rozvoje venkova ČR: Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, opatření I.1.1.1. - Modernizace zemědělských podniků. Podpora poskytována formou dotace na rekonstrukci a modernizaci zemědělských staveb, investice do techniky a technologií.

Programové období 2014-2020

- V následujícím programovém období bude v Programu rozvoje venkova ČR na období 2014 – 2020 stávající systém os a k nim náležícím opatřením nahrazen prioritami, přičemž každé opatření bude moci přispívat k cílům několika priorit. Ze současných dostupných informací se jako nejvýhodnější možnost financování jeví financování v rámci opatření Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti a v rámci opatření Investice do hmotného majetku.

ZÁVĚR

Sektor malého a středního podnikání je velmi významným odvětvím v národní ekonomice, důležitým při zajišťování funkčnosti tržního systému. Je důležitou součástí inovací, zaměstnanosti a sociální integrace. S růstem malého a středního podnikání, které představuje důležitý prvek regionálního rozvoje, současně dochází k rozvoji celého regionu.

Pro vypracování diplomové práce byla data zpracována na úrovni obcí, následně průměrována do mikroregionálního měřítka. Analýzou provedenou na základě údajů databáze Albertina a Regionálního informačního servisu jsem zjišťovala stav malých a středních podniků v mikroregionu Hranicko a navrhla možná opatření ke zlepšení stavu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko.

Malé a střední podniky ve struktuře MSP tvoří až 99,9 % všech ekonomických subjektů na území mikroregionu Hranicko, přičemž nejvíce ekonomických subjektů, více jak 64 %, provádí svou podnikatelskou činnost na území města Hranice, centra mikroregionu. Z hlediska počtu zaměstnanců mají největší zastoupení ekonomické subjekty bez zaměstnanců včetně těch, jejichž počet zaměstnanců nebyl uveden. Procentuálně tato skupina činí 89,20 % ze všech ekonomických subjektů v mikroregionu. Podniky s méně než deseti zaměstnanci tvoří 7,82 %, podniky od 10 do 49 zaměstnanců pak tvoří 2,34 % z celkových 6488 ekonomických subjektů. Podíl středních podniků v ekonomické struktuře mikroregionu činí 0,57 %, velké podniky tvoří pouhých 0,07 %.

Vývoj počtu vzniku nových podnikatelských činností byl sledován ve více než dvacetiletém intervalu. K roku 2012 bylo registrováno 157 nově vzniklých ekonomických subjektů, což je o 35 % méně, než v roce 2011. V posledních pár letech došlo k mírnému poklesu počtu malých a středních podniků v důsledku dopadů hospodářské krize. Hospodářská krize se dotkla všech sektorů hospodářství, nejvíce však postihla malé a střední podniky, které často nemají kapitál potřebný k překlenutí tohoto období snížení počtu zakázek. Musí propouštět své zaměstnance a tím dochází k nárůstu míry nezaměstnanosti.

Z hlediska formy podnikání drtivou většinu malých a středních podnikatelů představují fyzické osoby, které svým 83,2% podílem činí až šestinásobek počtu právnických osob. Právnické osoby s počtem 1064 pak tvoří 16,8 % ze všech ekonomických subjektů na území mikroregionu. Z hlediska formy podnikání největší podíl tvoří obchodní společnosti (38,8 %), dále akciové společnosti (2,7 %), družstevní společnosti (1,8 %) a státní organizace (3,7 %). Ostatní právní formy podnikání se podílejí na struktuře právnických osob MPS 53 %.

Z hlediska odvětvové struktury nejvíce malých a středních podnikatelů provádí svou ekonomickou činnost v odvětví velkoobchodu a maloobchodu (23,1 %), početnou skupinu dále tvoří subjekty podnikající v oblasti zpracovatelského průmyslu (13 %), stavebnictví (12,4 %) a profesních, vědeckých a technických činnostech (10,3 %).

V sektoru malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko provádí svou ekonomickou činnost 6379 subjektů (r. 2012). Vzhledem k velikosti mikroregionu je tak počet podnikajících subjektů výrazný, přičemž velké procento z nich představují osoby samostatně výdělečně činné. Drobní živnostníci, zvláště využívající výdajových paušálů, odvádějí v průměru často nižší daně z příjmů než zaměstnanci, ale platí si zákonné sociální a zdravotní pojištění a nesou sami rizika spojená s podnikáním (získávání zakázek, ručení svým majetkem). Jsou tak pro stát větším přínosem než osoby, které se v případě krize a nedostatku pracovních míst ocitnou na úřadu práce a pobírají od státu sociální dávky.

Malé a střední podniky, jako firmy reprezentující místní kapitál, jsou významnými subjekty při vytváření nových pracovních míst v mikroregionu a působí na stabilitu ekonomického rozvoje mikroregionu. Jsou schopny rychleji se přizpůsobit změně ekonomických podmínek než podniky velké. Svou činností vyplňují mezery na regionálním trhu tam, kde podnikání pro větší firmy není výhodné. I přes svůj znatelný hospodářský přínos však velké procento z těchto malých podnikatelů po čase skončí neúspěšně v důsledku nezvládnutí konkurenčního prostředí (dovozu levného zboží ze zahraničí nebo v horším případě v důsledku nekalé hospodářské soutěže). Malé a střední podniky jsou ve vztahu ke svému okolí mnohem méně anonymní, s danou lokalitou jsou tak mnohem více svázané a přínosy z podnikání zůstávají v dané obci, potažmo mikroregionu. Pro podnikatele je výhodou možnost oslovit známý trh a nabízet to, o co mají lidé skutečně zájem.

Největší přínos své diplomové práce spatřuji ve zpracování analýzy stavu malého a středního podnikání v mikroregionu Hranicko, která dosud nebyla zpracována. Diplomová práce bude dle dohody poskytnuta organizaci Rozvojového partnerství Regionu Hranicko.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ASHEIM, Bjorn a Arne ISAKSEN, 2003. *Regional Innovation Policy for Small-Medium enterprises*. USA: Edward Elgar Publishing, 215 s. ISBN 1843763982.
- [2] AUTOFOX, ©2009. DAS bude vyrábět mimo Asii, otevře závod v Česku. *Autofox.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.autofox.cz/index.php?idx=23454§>.
- [3] BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ, 2011. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 344 s. ISBN 978-80-246-1974-3.
- [4] CZECH-INDUSTRIAL.CZ, ©2009 – 2011. CT Park Hranice. *Czech-industrial.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.czech-industrial.cz/properties/ctpark-hranice>.
- [5] CZECHINVEST, ©1994–2013. Co je to Operační program Podnikání a inovace? *Czechinvest.cz* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>.
- [6] ČESKÝ ROZHLAS, ©1997-2013. Do Hranic míří další investor. *Rozhlas.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/olomouc/zpravy/_zprava/do-hranic-miri-dalsi-investor--1151876.
- [7] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2009-2011. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Czso.cz* [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/>.
- [8] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2010-2011. Statický metainformační systém. *Czso.cz* [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/iSMS/ukazdet.jsp?&fid=894>.
- [9] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2012. MOS - Městská a obecní statistika. *Czso.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/okresy/CZ0714/.
- [10] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2013a. *Czso.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.
- [11] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2013b. Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). *Czso.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)).
- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ©2013c. Veřejná databáze. *Czso.cz* [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=6&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zob

raz=1&cislotab=ORG5021UU_KR&childsel0=1&cas_4_39=20121231&pro_2_43=CZ&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp.

[13] DOLEJŠOVÁ, Miroslava, 2008. *Zdroje financování malých a středních podniků*. Vyd. 1. Bučovice: Stříž Martin, 71 s. ISBN 978-80-87106-17-4.

[14] DOTACE EU, ©2011. *Dotacni.info.cz* [online]. [cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/>.

[15] E-TECHNIK, 2013. O společnosti. *E-technikas.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.e-technikas.cz/INTERNET/>.

[16] EUROPA.EU, 2013. Malé a střední podniky v Evropě stojí na rozcestí: jejich oživení musí být podpořeno důraznějšími politickými opatřeními. *Europa.eu* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1101_cs.htm.

[17] EUROPEAN COMMISSION, 2013. Přehled údajů SBA 2012: Česká republika. *Ec.europa.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2012/czechrepublic_cs.pdf.

[18] EUROSOP.CZ, 2012. Podpora Evropské Unie malým a středním podnikům. *Euroskop.cz* [online] [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: https://www.euroskop.cz/gallery/68/20623-msp_brozura.pdf.

[19] EVROPSKÁ KOMISE, 2006. Nová definice malých a středních podniků. *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2013-03-09]. ISBN 92-894-7917-5. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf.

[20] EVROPSKÁ KOMISE, 2013a. Podniky a průmysl: Malé a střední podniky (MSP). *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_cs.htm.

[21] EVROPSKÁ KOMISE, 2013b. Regionální politika-Inforegio. *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_cs.cfm#2.

[22] HILLARY, Ruth, 2000. *Small and Medium-Sized enterprises and the environment*. UK: Greenleaf Publishing Limited, 389 s. ISBN 1874719225.

[23] HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR, 2007. Příručka Evropské a národní programy podpor pro MSP. *Socr.cz* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: http://www.socr.cz/assets/aktivity/publikace/PRIRUCKA_INMP_3-07.pdf.

- [24] HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR, ©2009. *Komora.cz* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/hospodarska-komora-ceske-republiky-2/>.
- [25] HRANICKO, ©2010. Turistická lokalita Hranicko. *Hranicko.eu* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.hranicko.eu/w/?p=uvod>.
- [26] HYRŠLOVÁ, Jaroslava a Jiří KLEČKA, 2008. *Ekonomika podniku*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 344 s. ISBN 978-80-86730-36-3.
- [27] IDNES, ©1999 – 2013. Do areálu Philips Hranice míří výrobci autodílů, zaměstnají 170 lidí. *Idnes.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://olomouc.idnes.cz/v-arealu-byvaleho-hranickeho-philipsu-dostane-praci-170-lidi-pax-/olomouc-zpravy.aspx?c=A120531_1786260_olomouc-zpravy_sot.
- [28] IHNED.CZ, ©1996-2013. Proč by společnost měla sledovat přidanou hodnotu na pracovníka. *Ihned.cz* [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-15319570-proc-by-spolecnost-mela-sledovat-pridanou-hodnotu-na-pracovnika>.
- [29] IPG, ©2013. IPG s.r.o. - dodavatel plastových výrobků, výroba vstříkovacích forem a dílů. *Ipg.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ipg.cz/>.
- [30] KLÍMOVÁ, Viktorie, 2008. Úloha malých a středních firem v rozvoji regionů a její reflexe ve výstavbě podnikatelských inkubátorů. Brno: Doktorská disertační práce. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí práce doc. RNDr. Milan Viturka, CSc.
- [31] LABOUNKOVÁ, Vladimíra et al., 2009a. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů* [online]. Vyd. 1. Brno: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, [cit. 2013-03-14]. ISBN 978-80-87318-02-7. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnropolitika/Mikroregiony/MethodikaSRDmikroregionu/Methodika.pdf>.
- [32] LOGISTICZATOS.COM, 2013. CTPark Hranice na Moravě získal nového nájemce z oblasti automobilového průmyslu. *Logisticsatoz.com* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.logisticsatoz.com/ctpark-hranice-na-morave-ziskal-noveho-najemce-z-oblasti-automobilovihoprumsly>.
- [33] MĚSTO HRANICE, ©2013. Změny územního plánu města Hranic. *Město-hranice.cz* [online]. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/mapa-hranic/zmeny-uzemniho-planu>.

- [34] MIKROREGION HRANICKO, ©2007-2013a. Mikroregion Hranicko. *Regionhranicko.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.regionhranicko.cz/mikroregion-hranicko>.
- [35] MIKROREGION HRANICKO, ©2007-2013b. Orgány svazku. *Regionhranicko.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.regionhranicko.cz/mikroregion-hranicko/o-svazku>.
- [36] MIKROREGION HRANICKO, ©2007-2013c. Předmět činnosti. *Regionhranicko.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.regionhranicko.cz/mikroregion-hranicko/o-svazku>.
- [37] MIKROREGION HRANICKO, ©2013. *Mikroregion-hranicko.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-hranicko.cz/>.
- [38] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2007. *Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* [online]. Praha, 327 s. [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1180428724933.pdf.
- [39] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2012. Integrovaný portál MPSV. *Portal.mpsv.cz* [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz>.
- [40] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2012a. Malé a střední podniky jako žadatelé/ příjemci ze SF/ FS a národních zdrojů. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d180a085-fb23-4418-810f-77c285cf6119/MMZ_2012_04_MSP_d180a085-fb23-4418-810f-77c285cf6119.pdf.
- [41] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2012b. Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020-Vymezení programů a další postup při přípravě ČR pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce. *Mmr.cz* [online]. [cit. 2013-04-22]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/getmedia/65d8e201-ab8b-4423-98b0-98f7e516287b/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi-\(2\).pdf](http://www.mmr.cz/getmedia/65d8e201-ab8b-4423-98b0-98f7e516287b/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi-(2).pdf).
- [42] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2013a. *Operační program Podnikání a inovace* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace>.
- [43] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2013b. Strukturální fondy. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. [cit. 2012-12-09]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/96/96010df2-50a6-492e-9917-f49b5669c892.pdf>.

- [44] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, ©1997-2013a. Malé a střední podnikání. *BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/male-a-stredni-podnikani.html>.
- [45] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. ©1997-2013b. Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu na období let 2007-2013. *BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vymezeni-regionu-s-podporou-statu-07-13-1850.html>.
- [46] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, ©2005. Koncepce podpory MSP na období 2007 - 2013. *Mpo.cz* [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument17476.html>.
- [47] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, ©2010. Operační program podnikání a inovace. *Mpo.cz* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.mpo-oppi.cz/>.
- [48] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2012a. Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020. *Businessinfo.cz* [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/app/content/files/dokumenty/Koncepce-MSP-2014-2020.pdf>.
- [49] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2012b. *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře 2011*. Oddělení politiky MSP a maloobchodu, 63 s.
- [50] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, ©2010. Mikroregiony a místní akční skupiny. *Mvcr.cz* [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>.
- [51] NOVOTNÝ, Jiří et al., 2008. *Činitelé podněcující a tlumící zakládání a rozvoj malých a středních podniků v České republice jako členské zemi Evropské Unie*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 206 s. ISBN 978-80-7380-092-5.
- [52] OLOMOUCKÝ KRAJ, 2012. *Zpráva o situaci na trhu práce v Olomouckém kraji v roce 2011* [online]. Úřad práce České republiky, [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1810/ockraj1211-ver.pdf>.
- [53] ONDRIÁŠOVÁ, Radka, 2011. *Program rozvoje města Hranic pro období 2012 - 2020*. Město Hranice, 96 s.
- [54] REGION HRANICKO, ©2007-2013. *Měníme Hranicko - Strategický plán LEADER regionu Hranicko na období 2008-2013*. *Regionhranicko.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z:

http://www.regionhranicko.cz/dokumenty/leader/dokumenty/Strategicky_plan_LEADER-Menime_Hranicko-aktualizace_01-2013.pdf.

[55] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2012a. *Risy.cz* [online]. [cit. 2013-03-11].

Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs>.

[56] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2012b. Hranice - V Poli. *Risy.cz* [online].

[cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony/detail?id=347>.

[57] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2012c. Hustopeče nad Bečvou. *Risy.cz*

[online]. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony/detail?id=352>.

[58] ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR, ©2012. Soubor map – kraje. *Rsd.cz* [online].

[cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/Mapy/Soubor-map---kraje>.

[59] SEDLÁČKOVÁ, Magda, 2009. Význam malých a středních podniků v regionálním

rozvoji. Brno: Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí práce Ing. Viktorie Klímová, Ph.D.

[60] SME UNION CZECH REPUBLIC, ©2006 – 2012. Statistické údaje MSP. *Sme-*

union.cz [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.sme-union.cz/wp-content/uploads/2011/08/Statistick%C3%A9-%C3%BAadaje-MSP-ke-sta%C5%BEen%C3%AD-za-textem.pdf>.

[61] SPRÁVA ŽELEZNIČNÍ DOPRAVNÍ CESTY, ©2009-2012. Železniční mapy ČR.

Szdc.cz [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné

z: <http://provoz.szdc.cz/PORTAL/ViewArticle.aspx?oid=594545>.

[62] STAŇKOVÁ, Anna, 2007. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. Vyd. 1. Praha:

C.H.Beck, 199 s. ISBN 978-80-7179-926-9.

[63] SUNHAIL SAMI SULTAN, 2007. *The Competitive Advantage Of Small and Medium*

Sized Enterprises: The Case of Jordan's Natural Stone Industry. Maastricht: Universitaire Pers Maastricht, 333 s. ISBN 978-90-5278-642-1.

[64] SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR, ©2009. *Spcr.cz* [online]. [cit. 2013-03-09].

Dostupné z: <http://www.spcr.cz/o-nas/svaz-prumyslu-a-dopravy-cr>.

[65] SVOBODA, Emil et al., 2006. *Moderní přístupy v řízení podniků v novém podnikatel-*

ském prostředí. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 220 s. ISBN 80-86946-12-6.

[66] ŠULÁK, Milan a Emil VACÍK, 2005. *Strategické řízení v podnicích a projektech*.

Praha: Vysoká škola finanční a správní, 233s. ISBN 80-86754-35-9.

- [67] VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ, 2005. *Podnikání malé a střední firmy*. Vyd. 1. Praha: Grada, 304 s. ISBN 80-247-1069-2.
- [68] VODÁČEK, Leo a Olga VODÁČKOVÁ, 2004. *Malé a střední podniky: konkurence a aliance v Evropské Unii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 192 s. ISBN 80-7261-099-6.
- [69] WAGNEROVÁ, Eva a Jarmila ŠEBESTOVÁ, 2007. *Podnikání v malé a střední firmě*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě-obchodně podnikatelská fakulta, 221 s. ISBN 978-80-7248-441-6.
- [70] WAREHOUSEFINDER.CZ, ©2012. CT Park Hranice. *Warehousefinder.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://warehousefinder.cz/pronajem-skladu/olomouc/ctpark-hranice/>.
- [71] WOKOUN, René et al., 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vyd. 2. Plzeň: Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [72] ŽIVÉ OBCE, ©2013a. Běloutín. *Ziveobce.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.ziveobce.cz/belotin_c512231?tab=f#zalozka.
- [73] ŽIVÉ OBCE, ©2013b. Váhala a spol. s.r.o. *Ziveobce.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.ziveobce.cz/vahala-a-spol-_f1295466?obec=513768.
- [74] ŽIVNOSTLEU, ©2010-2013. Druhy živností. *Živnosti.eu* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.zivnosti.eu/druhy-zivnosti/>.
- [75] ŽIVNOSTNÍK.CZ, ©1997 – 2013. Počet živnostníků v ČR roste. *Zivnostnik.cz* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.zivnostnik.cz/33/pocet-zivnostniku-v-cr-roste-uniqueidgOke4NvrWuN6MYE0M-igol8UoQbFj8QQDDulZX7UDBY/?reltype=2>.
http://www.merit.unu.edu/archive/docs/hl/200709_Thesis%20Suhail%20Sultan%20V5.pdf

Legislativa

- [76] EUROPEAN COMMISSION, 2003. *Commission Recommendation of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises*. [online]. 6 s. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>.
- [77] ČESKO, 2000. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)*. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 38, s. 1737-1764. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>.
- [78] ČESKO, 2002. *Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní*

správy ČR. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 20, s. 691–694. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3839>.

Online periodika

[79] LABOUNKOVÁ, Vladimíra, 2009b. Deník veřejné správy. *Monitoring mikroregionů v Ústavu územního rozvoje* [online]. Brno: Ústav územního rozvoje. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6373942>.

Dokumenty

[80] Databáze Albertina, 2012.

[81] Materiály poskytnuté Živnostenským úřadem Hranice.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	A jiné
atd.	A tak dále
atp.	A tak podobně
č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EC	European Commission
EU	Evropská Unie
FO	Fyzická osoba
ha	Hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
k.s.	Komanditní společnost
m ²	Metr čtvereční
mil.	Milion
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malý a střední podnik
MV	Ministerstvo vnitra
NACE	Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes
např.	Například
OP	Operační program
org.	Organizace
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná

o.s.	Obchodní společnost
PO	Právnícká osoba
r.	Rok
RISY	Regionální informační servis
Sb.	Sbírka zákonů
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats
tzv.	Takzvaný
v.o.s.	Veřejná obchodní společnost
ŽO	Živnostenské oprávnění

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: Mapa mikroregionu Hranicko (Hranicko, ©2010).....</i>	<i>48</i>
<i>Obr. 2: Průmyslová zóna V Poli (RISY, ©2012b)</i>	<i>66</i>
<i>Obr. 3: Průmyslová zóna Hustopeče nad Bečvou (RISY, ©2012c).....</i>	<i>67</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: Kategorie podniků (Evropská komise, 2013a)</i>	14
<i>Tab. 2: Charakteristika malých, středních a velkých podniků (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 10)</i>	15
<i>Tab. 3: Příklady překážek rozvoje MSP (Novotný et al., 2008, s. 19)</i>	21
<i>Tab. 4: Vývoj počtu vydaných ŽO 2008 – 2012 (vlastní zpracování na základě materiálů Živnostenského úřadu Hranice)</i>	44
<i>Tab. 5: Základní údaje mikroregionu Hranicko k r. 2011 (ČSÚ, ©2013a)</i>	49
<i>Tab. 6: Počet obyvatel v obcích mikroregionu Hranicko k r. 2011 (ČSÚ, ©2012)</i>	50
<i>Tab. 7: Stav míry nezaměstnanosti v mikroregionu Hranicko v letech 2007- 2011 (vlastní zpracování na základě MPSV)</i>	53
<i>Tab. 8: Počet MSP v mikroregionu Hranicko k r. 2011 (vlastní zpracování na základě RISY)</i>	56
<i>Tab. 9: MSP v obcích mikroregionu k r. 2011 (vlastní zpracování na základě RISY)</i>	57
<i>Tab. 10: MSP podle právní formy podnikání k r. 2011 (vlastní zpracování na základě RISY)</i>	59

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Vývoj počtu aktivních ekonomických subjektů v sektoru MSP v letech 2001-2011 (MPO, 2012b)</i>	41
<i>Graf 2: Vývoj zaměstnanosti v sektoru MSP v ČR (MPO, 2012b)</i>	42
<i>Graf 3: Vývoj účetní přidané hodnoty MSP podle odvětví (v mil. Kč.) (vlastní zpracování na základě MPO)</i>	43
<i>Graf 4: Klasifikace ekonomických činností v České republice (k r. 2012) (vlastní zpracování na základě ČSÚ)</i>	46
<i>Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v mikroregionu Hranicko k r. 2001 (vlastní zpracování na základě ČSÚ)</i>	51
<i>Graf 6: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v mikroregionu Hranicko k r. 2011 (vlastní zpracování na základě ČSÚ)</i>	51
<i>Graf 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v obcích mikroregionu Hranicko v letech 2007-2011 (vlastní zpracování na základě MPSV)</i>	53
<i>Graf 8: Vývoj počtu nově vzniklých ekonomických subjektů v mikroregionu Hranicko (r. 1990 – r. 2012) (vlastní zpracování na základě databáze Albertina)</i>	60
<i>Graf 9: Klasifikace ekonomických činností v mikroregionu Hranicko k r. 2012 (vlastní zpracování na základě databáze Albertina)</i>	61
<i>Graf 10: Zpracovatelský průmysl v mikroregionu Hranicko k r. 2012 (vlastní zpracování na základě databáze Albertina)</i>	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ NACE
V MIKROREGIONU HRANICKO (r. 2012)

Příloha P II: KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ NACE
V ČESKÉ REPUBLICE (r. 2012)

**PŘÍLOHA P I: KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ NACE
V MIKROREGIONU HRANICKO (R. 2012)**

A - Zemědělství, lesnictví, rybářství	356
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	278
Lesnictví a těžba dřeva	78
B - Těžba a dobývání	3
Ostatní těžba a dobývání	3
C - Zpracovatelský průmysl	830
Výroba potravinářských výrobků	53
Výroba nápojů	2
Výroba textilií	3
Výroba oděvů	68
Výroba usní a souvisejících výrobků	3
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	94
Výroba papíru a výrobků z papíru	2
Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	13
Výroba chemických látek a chemických přípravků	5
Výroba pryžových a plastových výrobků	11
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	17
Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	2
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	334
Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	4
Výroba elektrických zařízení	47
Výroba strojů a zařízení j. n.	34
Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	4
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	2
Výroba nábytku	48
Ostatní zpracovatelský průmysl	20
Opravy a instalace strojů a zařízení	64
D - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	14
E - Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	32
Činnosti související s odpadními vodami	3
Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	26

Sanace a jiné činnosti související s odpady	3
F - Stavebnictví	802
Výstavba budov	255
Inženýrské stavitelství	6
Specializované stavební činnosti	541
G - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1476
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	125
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	585
Maloobchod, kromě motorových vozidel	766
H - Doprava a skladování	183
Pozemní a potrubní doprava	172
Vodní doprava	1
Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	10
I - Ubytování, stravování a pohostinství	328
Ubytování	26
Stravování a pohostinství	302
J - Informační a komunikační činnosti	97
Vydavatelské činnosti	15
Činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů, pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti	6
Telekomunikační činnosti	4
Činnosti v oblasti informačních technologií	66
Informační činnosti	6
K - Peněžnictví a pojišťovnictví	135
Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování	20
Ostatní finanční činnosti	115
L - Činnosti v oblasti nemovitostí	239
M - Profesní, vědecké a technické činnosti	658
Právní a účetnické činnosti	223
Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	69
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	144
Výzkum a vývoj	2
Reklama a průzkum trhu	37
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	172
Veterinární činnosti	11
N - Administrativní a podpůrné činnosti	104
Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu	22

Činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační a související činnosti	17
Bezpečnostní a pátrací činnosti	11
Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	24
Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	30
O - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	60
P - Vzdělávání	106
Q - Zdravotní a sociální péče	85
Zdravotní péče	80
Pobytové služby sociální péče	3
Ambulantní nebo terénní sociální služby	2
R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	128
Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	11
Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení	3
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	114
S - Ostatní činnosti	447
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	178
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	46
Poskytování ostatních osobních služeb	223
Nezařazeno	301

**PŘÍLOHA P II: KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ NACE
V ČESKÉ REPUBLICE (R. 2012)**

A - Zemědělství, lesnictví, rybářství	108 550
01 - Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	92 754
02 - Lesnictví a těžba dřeva	15 303
03 - Rybolov a akvakultura	493
B - Těžba a dobývání	655
05 - Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	25
06 - Těžba ropy a zemního plynu	6
07 - Těžba a úprava rud	3
08 - Ostatní těžba a dobývání	574
09 - Podpůrné činnosti při těžbě	47
C - Zpracovatelský průmysl	308 406
10 - Výroba potravinářských výrobků	16 828
11 - Výroba nápojů	1634
12 - Výroba tabákových výrobků	14
13 - Výroba textilií	4 403
14 - Výroba oděvů	32 094
15 - Výroba usní a souvisejících výrobků	1 472
16 - Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	37 466
17 - Výroba papíru a výrobků z papíru	1 277
18 - Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	9 902
19 - Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	62
20 - Výroba chemických látek a chemických přípravků	2 644
21 - Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	108
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	5 373
23 - Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	12 120
24 - Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	1 667
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	85 871
26 - Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	2 305
27 - Výroba elektrických zařízení	22 081
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	6 262
29 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	957
30 - Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	948
31 - Výroba nábytku	21 385
32 - Ostatní zpracovatelský průmysl	17 224
33 - Opravy a instalace strojů a zařízení	24 309
D - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	7 739
35 - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu	7 739

E - Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	11 116
36 - Shromažďování, úprava a rozvod vody	666
37 - Činnosti související s odpadními vodami	444
38 - Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	9 986
39 - Sanace a jiné činnosti související s odpady	20
F - Stavebnictví	329 078
41 - Výstavba budov	108 646
42 - Inženýrské stavitelství	1 627
43 - Specializované stavební činnosti	218 805
G - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	662 901
45 - Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	54 565
46 - Velkoobchod, kromě motorových vozidel	330 408
47 - Maloobchod, kromě motorových vozidel	277 928
H - Doprava a skladování	72 210
49 - Pozemní a potrubní doprava	62 905
50 - Vodní doprava	166
51 - Letecká doprava	70
52 - Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	8 459
53 - Poštovní a kurýrní činnosti	610
I - Ubytování, stravování a pohostinství	142 087
55 - Ubytování	16 931
56 - Stravování a pohostinství	125 156
J - Informační a komunikační činnosti	53 189
58 - Vydavatelské činnosti	9 333
59 - Činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů, pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti	4 917
60 - Tvorba programů a vysílání	196
61 - Telekomunikační činnosti	952
62 - Činnosti v oblasti informačních technologií	30 719
63 - Informační činnosti	7 072
K - Peněžnictví a pojišťovnictví	50 801
64 - Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování	15 571
65 - Pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení	67
66 - Ostatní finanční činnosti	35 163
L - Činnosti v oblasti nemovitostí	154 615
68 - Činnosti v oblasti nemovitostí	154 615
M - Profesní, vědecké a technické činnosti	336 082
69 - Právní a účetnické činnosti	87 918
70 - Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	38 724
71 - Architekton. a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	57 427

72 - Výzkum a vývoj	1 529
73 - Reklama a průzkum trhu	30 291
74 - Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	116 021
75 - Veterinární činnosti	4 172
N - Administrativní a podpůrné činnosti	50 640
77 - Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu	6 836
78 - Činnosti související se zaměstnáním	943
79 - Činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační a související činnosti	11 815
80 - Bezpečnostní a pátrací činnosti	6 874
81 - Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	15 347
82 - Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	8 825
O - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	15 715
84 - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	15 715
P - Vzdělávání	42 308
85 - Vzdělávání	42 308
Q - Zdravotní a sociální péče	34 035
86 - Zdravotní péče	30 808
87 - Pobytové služby sociální péče	1 136
88 - Ambulantní nebo terénní sociální služby	2 091
R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	62 434
90 - Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	7 760
91 - Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení	829
92 - Činnosti heren, kasin a sázkových kancelářů	834
93 - Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	53 011
S - Ostatní činnosti	101 591
94 - Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	76 546
95 - Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	25 045
T - Činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu	93 406
96 - Poskytování ostatních osobních služeb	93 406
U - Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	143
99 - Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	143